

Projekt na podporu neziskového zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji

Bc. Petra Juříková

Diplomová práce
2010

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petra JURÍKOVÁ**
Studijní program: **N 6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**

Téma práce: **Projekt na podporu neziskového zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Teoreticky zhodnoťte význam a společenské uplatnění neziskového sektoru ve společnosti.
- Proveďte literární rešerši a zpracujte teoretické poznatky týkající se neziskových organizací a sociálních služeb.

II. Praktická část

- Proveďte socioekonomickou analýzu Zlínského kraje.
- Vypracujte analýzu neziskového sektoru ve Zlínském kraji a zaměřte se na sociální služby.
- Navrhněte postupy k založení a efektivnímu fungování neziskové organizace poskytující sociální služby ve Zlínském kraji.

Závěr

Rozsah práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] DEBBASCH, CH., BOURDON, J. Neziskové organizace. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. 127 s. ISBN 80-85865-78-5.
[2] FRIČ, P. Aktivity a potřeby neziskových organizací v České republice : Výsledky kvantitativního sociologického šetření. 1. vyd. Praha: Agentura neziskového sektoru, 1998. 61 s. ISBN 80-902633-0-5.
[3] MATOUŠEK, O. a kol. Sociální služby : Legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Libor Šnědar, Ph.D.
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 29. března 2010
Termín odevzdání diplomové práce: 3. května 2010

Ve Zlíně dne 29. března 2010

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

prof. RNDr. René Wokoun, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- беру на ве́доміі, же дипломо́ва/бакала́рская пра́це буде уло́жена в электро́нической подо́бе в универзитні́м інформа́ціоні́м систе́му досту́пна к на́hlednutí;
- na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Ve Zlíně 29. 4. 2010

..... Bc. Petra Múlková

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.

3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídáne k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Cílem mé diplomové práce je vytvořit projekt založení neziskového zařízení sociálních služeb a poskytnout tak „návod“ či inspiraci případným zakladatelům podobných zařízení. Práce je rozdělena do dvou na sebe navazujících částí. V první, teoretické části je uveden průzkum literárních pramenů z oblasti neziskového sektoru a sociálních služeb. Druhá, praktická část se skládá ze socioekonomické analýzy Zlínského kraje, analýzy neziskového sektoru a sociálních služeb ve Zlínském kraji a identifikace problémových oblastí neziskového sektoru. V poslední kapitole této části je vytvořen projekt založení neziskového zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji.

Klíčová slova: neziskový sektor, nestátní nezisková organizace, sociální služby, odborné poradenství, Alzheimerova choroba.

ABSTRACT

The aim of my Master thesis is to create a project of the foundation of nonprofit facility of a social services and render a “manual“ or inspiration to potential founders of a similar facilities. The Master thesis is divided into two parts which follow up with each other. Concerning the first part, theoretical, there is a research of literary resources from the nonprofit sector and social services. The second part, practical, consists of socio-economic analysis of the Zlín region, an analysis of a nonprofit sector and social services in Zlín region and identification of a problematic areas of a nonprofit sector. In the last part of this chapter is set up project of the foundation of nonprofit facility of a social services in Zlín region.

Keywords: nonprofit sector, nongovernmental nonprofit organization, social services, professional consultancy, Alzheimer’s disease.

Děkuji vedoucímu mé diplomové práce JUDr., Liboru Šnédarovi, Ph.D. za odborné vedení, cenné rady a připomínky.

Děkuji také pracovníkům Krajského úřadu Zlínského kraje za jejich vstřícnost a poskytnuté informace.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

„Kdo nedělá nic pro druhé, nedělá nic pro sebe.“

Johann Wolfgang von Goethe

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 NEZISKOVÝ SEKTOR	12
1.1 VÝVOJ NEZISKOVÉHO SEKTORU V ČR	12
1.2 VÝZNAM A SPOLEČENSKÉ UPLATNĚNÍ NEZISKOVÉHO SEKTORU	14
2 NEZISKOVÁ ORGANIZACE	16
2.1 TYPY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ.....	16
2.2 PRÁVNÍ FORMY NNO	17
2.2.1 Občanské sdružení.....	18
2.2.2 Nadace a nadační fond	19
2.2.3 Obecně prospěšná společnost.....	21
2.3 FINANCOVÁNÍ OBČANSKÝCH ORGANIZACÍ.....	22
2.3.1 Fundraising.....	23
3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY	26
3.1 ZÁKLADNÍ PRÁVNÍ ÚPRAVA SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	26
3.2 KATEGORIZACE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	27
3.2.1 Sociální poradenství	27
3.2.2 Služby sociální péče	27
3.2.3 Služby sociální prevence	28
3.3 FINANCOVÁNÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	31
4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA ZLÍNSKÉHO KRAJE	32
4.1 ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ	32
4.2 OBYVATELSTVO	33
4.3 EKONOMIKA	34
4.4 SOCIÁLNÍ OBLAST.....	37
5 ANALÝZA NEZISKOVÉHO SEKTORU VE ZLÍNSKÉM KRAJI	39
5.1 NEZISKOVÉ INSTITUCE V ČR A ZLÍNSKÉM KRAJI	39
5.2 FINANCOVÁNÍ NNO Z VEŘEJNÝCH ROZPOČTŮ.....	40
5.2.1 Dotace ze státního rozpočtu	42
5.2.2 Dotace z rozpočtu kraje.....	43
5.2.3 Dotace z rozpočtů obcí.....	44
5.2.4 Shrnutí vývoje financování	45
5.3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY VE ZLÍNSKÉM KRAJI.....	45
5.3.1 Zařízení sociálních služeb	45
5.3.2 Financování nestátních neziskových zařízení sociálních služeb.....	47
5.3.3 Neuspokojení žadatelé a zjištěné potřeby sociálních služeb	48

6	PROBLÉMOVÉ OBLASTI NEZISKOVÉHO SEKTORU.....	50
6.1	IDENTIFIKACE ZÁKLADNÍCH PROBLÉMŮ ZLÍNSKÉHO KRAJE	52
6.1.1	Specifické cíle	53
6.2	DOPORUČENÉ POSTUPY K NAPLNĚNÍ CÍLŮ	53
7	ZALOŽENÍ NEZISKOVÉHO ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNSKÉM KRAJI	57
7.1	OBECNÁ VÝCHODISKA PŘI ZAKLÁDÁNÍ ORGANIZACE	57
7.2	PODMÍNKY REGISTRACE SOCIÁLNÍ SLUŽBY	57
7.3	VÝCHODISKA PRO ZALOŽENÍ VLASTNÍHO NEZISKOVÉHO ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB (MEMORY, O.S.)	58
7.3.1	Obor a okres působnosti	58
7.3.2	Alzheimerova choroba	59
7.3.3	Právní forma	60
7.3.4	Lokalizace a prostory	60
7.4	PROJEKT ZALOŽENÍ NEZISKOVÉHO ZAŘÍZENÍ MEMORY, O.S. – ODBORNÉ PORADENSTVÍ PRO OSOBY S ALZHEIMEROVOU CHOROBOU	61
7.4.1	Stanovy občanského sdružení Memory, o.s.	61
7.4.2	Základní informace o nestátní neziskové organizaci Memory, o.s.	65
7.4.3	Poslaní a cíle organizace	66
7.4.4	Nabízené služby a produkty	66
7.4.5	Cíloví klienti	68
7.4.6	Zabezpečení poskytované služby	68
7.4.7	Spolupráce	71
7.4.8	Řízení, propagace a rozvoj organizace	71
7.5	FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ PROJEKTU	73
7.5.1	Očekávané náklady	73
7.5.2	Očekávané výnosy z vlastní činnosti organizace	76
7.5.3	Zdroje financování v roce 2010	76
7.6	POPIS REALIZACE PROJEKTU	78
7.7	NÁMĚTY NA DALŠÍ MOŽNÉ PROJEKTY	78
	ZÁVĚR	80
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	81
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	84
	SEZNAM OBRÁZKŮ	86
	SEZNAM TABULEK	87

ÚVOD

Pro svou diplomovou práci jsem si zvolila téma s názvem Projekt na podporu neziskového zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji. Hlavním impulsem pro výběr tohoto tématu byla životní zkušenost, která mě donutila se o sociální služby více zajímat.

Nevládní neziskové organizace se staly nedílnou součástí naší společnosti. Pro mnohé z nás je život bez jejich „pomoci“ nepředstavitelný, ať už jde o pomoc zdravotně postiženým, seniorům, dětem bez domova či lidem, kteří se ocitli v nepříznivé životní situaci. Tyto organizace jsou potřebné nejen v oblasti zdravotní péče a sociálních služeb, ale také v oblasti kultury, sportu, životního prostředí, výzkumu. Společně s příspěvkovými a rozpočtovými organizacemi vystupují jako poskytovatelé veřejně prospěšných služeb, právě proto bychom je měli podporovat a rozvíjet.

Cílem mé diplomové práce je vytvořit projekt založení a efektivního fungování neziskového zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji, který by v konečném důsledku sloužil jako „návod“ případným zakladatelům podobných neziskových institucí.

Diplomová práce se skládá ze dvou částí, a to teoretické a praktické. V první části se zaměřím na obecnou problematiku neziskového sektoru, nestátních neziskových institucí a sociálních služeb. Ve druhé, tedy praktické části provedu socioekonomickou analýzu a analýzu neziskového sektoru a sociálních služeb Zlínského kraje. Také zde identifikuji problémové oblasti neziskového sektoru kraje a doporučím postupy k jejich řešení. V poslední kapitole pak vypracuji projekt založení neziskového zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji a uvedu náměty na další možné projekty podobného směru.

Informace pro tuto práci budu čerpat zejména z odborné literatury, interních zdrojů Krajského úřadu Zlínského kraje, státních publikací (např. z Rozboru financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2008), dále z webových stránek MPSV či ČSÚ. Nápomocná mi bude rovněž analýza právních dokumentů (např. Zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách). Některá data budou upřesněny také rozhovory s pracovníky Krajského úřadu Zlínského kraje.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 NEZISKOVÝ SEKTOR

Společnost České republiky můžeme rozdělit do tří sektorů, a to státního, podnikatelského (soukromého) a neziskového sektoru. Neziskový sektor, často označován jako „třetí sektor“, působí ve své podstatě mezi trhem a státem. Můžeme se setkat také s označením „dobrovolnický sektor“, „nevládní sektor“, „nezávislý sektor“ či „občanský sektor“. [3]

V širším pojetí můžeme chápat neziskový sektor jako prostředí tvořené všemi organizacemi, které nejsou založeny za účelem tvorby a rozdělení zisku. Mohli bychom sem tedy zařadit i politické strany, odbory, akademickou půdu, cechy, zájmová sdružení právnických osob, družstva, komory, profesní svazy. Dále bychom mohli mezi organizace neziskového sektoru zahrnout i příspěvkové a rozpočtové organizace, které jsou ale organizacemi státními. V užším pojetí se díváme na třetí sektor jako na *nestátní neziskové organizace* (někdy je používán i pojem *občanské organizace*). Klasickou definici nestátních neziskových organizací v České republice odvozujeme od právní subjektivity. Jsou to občanská sdružení, obecně prospěšné společnosti, nadace, nadační fondy a církevní právnické osoby poskytující služby pro různé cílové skupiny. Podstatou organizací není vytvářet zisk, ale naplnit poslání, účel, pro který byly zřízeny. [21]

1.1 Vývoj neziskového sektoru v ČR

Neziskový sektor má v České republice dlouholetou tradici. Počátky tohoto sektoru sahají již do dob Národního obrození, přibližně tedy k první polovině 19. století, kdy existovala řada spolků a sdružení, které se podílely na rozvoji a podpoře společnosti. K většímu rozmachu neziskové sféry došlo až po vzniku samostatného českého státu v roce 1918. Činnost spolků byla však potlačena v důsledku totalitních režimů, které byly u nás nastoleny a striktně odmítaly participaci občanů ve společnosti a životě vůbec. Poskytování veřejných služeb bylo čistě v rukou státu, využíval výlučně svých institucí a mechanismů. Politický rok 1989 byl jak pro celou naši společnost, tak i pro neziskový sektor zlomový. Došlo k naprosté změně politických poměrů, byly položeny základy demokratické společnosti. V ČR došlo de facto k obnovení neziskové sféry a začaly opět vznikat nestátní neziskové organizace. Na poskytování veřejných služeb se začaly podílet jak neziskové organizace, tak i soukromé instituce. Rozvoj nestátního neziskového sektoru byl značný. Můžeme ho shrnout do několika etap.

První etapa 1990 – 1992

Po Sametové revoluci začaly vznikat první právní úpravy neziskového sektoru. Byl chválen zákon č. 83/90 Sb., o sdružování občanů. Tímto zákonem bylo umožněno občanům se sdružovat dle svobodné vůle, což je základním principem občanské společnosti. Vedle občanského sdružení byla vytvořena také právní úprava pro nadace. V roce 1991 byl schválen zákon č. 308/1991 Sb., o svobodě náboženské víry a postavení církví a náboženských skupin, který stanovil pravidla pro dobrovolné sdružování osob stejné náboženské víry. Byl založen Nadační investiční fond a jako poradní orgán v oblasti neziskových organizací byla zřízena Rada vlády pro nestátní neziskové organizace (RVNNO). V důsledku pádu komunistické vlády a prosazování liberální politiky státu došlo v této etapě ke skutečnému rozmachu občanské společnosti. Počáteční rozvoj neziskového sektoru České republiky byl také podpořen dary ze zahraničí jako součást nové demokracie.

Druhá etapa 1993 – 1996

Vztah státu k neziskovému sektoru je zpočátku nedůvěřivý a zdrženlivý. ČR rozmyšlí nad novým zákonem o nadacích a nad otázkou zda rozdělit Nadační investiční fond. Představy o neziskovém sektoru byly ovlivněny debatou Václava Havla, jakožto prezidenta již samostatné České republiky, a Václava Klause, tehdejšího předsedy vlády ČR, o podstatě tzv. občanské společnosti. Státní politika v této době zaostala za vlastním samovolným vývojem neziskového sektoru, přesto však státní podpora neziskovému sektoru zůstala stabilní (2 až 3 mld. Kč).

Třetí etapa 1997 – 2001

V tomto období se vztah mezi státem a neziskovým sektorem stává intenzivnějším. Dochází ale i ke zpřísnění podmínek. Vzniká nový zákon o nadacích, kterým je nahrazena předcházející benevolentní úprava, která často vedla k prohosподаření nadačních peněz. Byly připravovány další nové zákony a upřesněny dotační pravidla jednotlivých ministerstev. Došlo k rozdělení prvních finančních prostředků z Nadačního investičního fondu a k obnově činnosti Rady vlády pro nestátní neziskové organizace.

Čtvrtá etapa 2002 – 2004

Čtvrtá etapa je charakteristická dvěma velkými změnami. Reforma veřejné správy sebou přinesla vytvoření krajů, které začaly mít značný vliv na nestátní neziskové organizace v regionu. Druhým významným počinem byl vstup ČR do Evropské unie. Členství samo-

zřejmě představovalo pro nevládní neziskové instituce možnost využít finanční prostředky z fondů EU, ale i příležitost spolupracovat s organizacemi členských států EU.

Pátá etapa 2005 – 2009

V roce 2005 byla prvně publikována zkrácená verze satelitního účtu neziskových institucí ČR z údajů za rok 2003 (jde o jednotnou metodiku získávání informací o neziskových organizacích). V roce 2006 předložila Rada Asociace krajů ČR Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR Návrh zákona o neziskových organizacích. Vládou byl zamítnut a nakonec došlo i k jeho stáhnutí.

Členství ČR v EU přináší pozitivní dopady na neziskový sektor, jde především o čerpání finančních prostředků z fondů EU. Neziskové organizace mohou získat velký objem peněz na dobu delší než jeden rok, jenž je obvyklý u jiných grantů.

V roce 2008 postihla Českou republiku ekonomická krize, která dopadla i na neziskový sektor. Došlo ke snížení příjmů zejména od soukromých subjektů (nadací, firem). V současné době krize představuje nejen problém se vypořádat s financováním provozu organizace, ale zejména se sháněním spolufinancování na projekty ze strukturálních fondů EU.

[15], [21], [30]

1.2 Význam a společenské uplatnění neziskového sektoru

Neziskový sektor je považován za nezbytnou součást každé zdravé demokratické společnosti. V mnoha zemích má dlouholetou tradici. Podílel se tak na vytvoření moderní historie naší společnosti. Neziskový sektor má významnou roli zejména v takových oblastech, kam nemůže dosáhnout ani stát nebo jím založené instituce. Působí v oblastech, kde se lidé chtějí soukromě angažovat. Jde většinou o organizaci zájmových aktivit pro děti, pořádání osvětových přednášek zaměřených proti rasismu, zalesňování našich hor, budování cyklistických stezek. Dále také mohou pomáhat jako asistenční služba handicapovaným dětem ve školách, opravovat historické památky, organizovat humanitární pomoc v případě živelných katastrof u nás i v zahraničí apod.

Organizace neziskového sektoru pomáhají státu identifikovat závažné problémy společnosti a současně na něj vyvíjejí tlak, respektive tedy na vládu, aby se těmito problémy začala zajímat. Úkolem vlády je vypracovat podpůrné programy, které budou tyto problémy řešit a

zajistit potřebné zdroje. Při plnění těchto činností může spolupracovat s neziskovými organizacemi. V konečné fázi pak vybízí je i soukromé organizace, aby zajistily potřebné služby.

Stát však bývá vůči tlaku organizací mnohdy imunní. V tomto případě, pak dochází k tomu, že jsou neziskové organizace aktivnější než stát. Začnou vypracovávat expertní analýzy, disponovat rozvinutými strukturami a materiály. Často pod nátlakem veřejnosti pak veřejná správa naváže na práci a zkušenosti neziskových organizací a začne jim s řešením daných problémů pomáhat. Můžeme tedy konstatovat, že neziskové organizace sehrávají velmi důležitou roli při monitoringu a následné identifikaci problémových oblastí naší společnosti a také se významně podílejí na jejich řešení.

Poslední výzkumy ukazují, že důvěra společnosti ve třetí sektor je větší než k vládám jednotlivých zemí. Výzvou pro organizace tohoto sektoru je si nynější důvěru udržet a v budoucnu ji zúročit jak ve svůj prospěch, tak i prospěch celé společnosti. V současné době ekonomické krize může tato důvěra a její zúročení představovat jak pro občany, tak i pro organizace jakousi „stabilitu“.

[3], [16], [23]

2 NEZISKOVÁ ORGANIZACE

Nezisková organizace, jak již bylo řečeno v první kapitole, je taková organizace, jejíž cílem není vytvářet a maximalizovat zisk, ale pomáhat. Poskytuje služby různým cílovým skupinám, a to zejména tam, kde jsou služby poskytované státem nedostačující. Může působit také v oblastech, ve kterých by mohla danou službu poskytnout lépe nebo jinak než stát. Jedná se o správu věcí, kde je velmi složité vykazovat zisk (např. zdravotnictví, sociální služby, kultura, sport, výzkum, atd.). V určitých obdobích může organizace k tomuto zisku dospět, ten však musí použít ke své další činnosti, tedy pro účely, pro které byla založena. Nemůže ho rozdělit mezi své vlastníky ani zaměstnance.

Dle amerického sociologa Lestera Salomona můžeme organizace nestátního neziskového sektoru identifikovat podle pěti společných rysů [3]:

- 1) Jde o organizace, které jsou do určité míry **institucionalizovány**, tzn. skupiny, které mají určitý stupeň formální organizovanosti.
- 2) Mají **soukromou povahu**, tzn., že jsou institucionálně oddělené od státní správy.
- 3) **Nerozdělují zisk**, tj. že zisk musí opětovně použít na cíle dané posláním organizace.
- 4) Jsou **samosprávné**, autonomní, tzn., že jsou schopné řídit svou vlastní činnost.
- 5) Jsou **dobrovolné**, tj. že zahrnují určitý významný prvek dobrovolné činnosti.

2.1 Typy neziskových organizací

Neziskové organizace dělíme podle [12]:

a) právní formy

- nadace
- nadační fond
- obecně prospěšná společnost
- občanské sdružení
- účelová zařízení církví

b) oblasti působení

- kultura, ochrana památek, umění
- výzkum a vzdělávání
- zdravotní péče a sociální služby
- ochrana životního prostředí, ekologická výchova
- ochrana lidských práv
- komunitní rozvoj
- práce s dětmi a mládeží
- rekreace, sport, tělovýchova
- ostatní (např. podpora neziskového sektoru, podpora dárcovství a dobrovolnictví, aj.)

c) kritéria veřejného prospěchu

- vzájemně prospěšné organizace
- veřejně prospěšné organizace

Vzájemně prospěšné organizace jsou typicky členské organizace, které sledují především zájmy a prospěch svých členů.

Veřejně prospěšné organizace se zabývají především veřejně prospěšnou činností.

Oba tyto typy se v praxi do značné míry prolínají, často i v rámci jedné konkrétní organizace. Rozdělit striktně organizace na vzájemně a veřejně prospěšné je v praxi velmi obtížné.

[22]

2.2 Právní formy NNO

Neziskové organizace rozeznávané podle právní formy představují užší vymezení neziskového sektoru. V České republice hovoříme o tzv. nestátních neziskových organizacích (NNO). Tuto nejpevněji zakotvenou definici neziskového sektoru využívá i RVNNO.

Pro stručný popis nestátních neziskových organizací jsem si stanovila osnovu, která bude pro všechny právní formy NNO společná.

2.2.1 Občanské sdružení

1. Charakteristika

Jedná se o sdružení fyzických nebo právnických osob za účelem dosahování a ochrany společného zájmu. Mohou působit v oblasti zdravotnictví, sociálních služeb, kultury, školství, ekologie, sportu, myslivosti, apod.

Právní úpravu občanského sdružení nalezneme v *zákoně č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů*.

2. Založení

Sdružení může být založeno tzv. přípravným výborem (nejméně tři občané ČR, z nichž alespoň jeden je starší 18 let), který předkládá návrh na registraci spolu s dvojím vyhotovením stanov Ministerstvu vnitra (MV) ČR.

Důležité je, aby návrh neměl formální vady a obsahoval všechny potřebné náležitosti, poté může MV ČR zahájit řízení o registraci. O dni zahájení je bezodkladně vyrozuměn zmocněnec přípravného výboru.

Jsou-li v návrhu na registraci vady, vyzve MV ČR zmocněnce k jejich odstranění.

Registrace je provedena ministerstvem vnitra do 10 dnů od zahájení řízení. V této lhůtě také zašle zmocněnci přípravného výboru jedno vyhotovení stanov, na kterém vyznačí den registrace.

Sdružení se musí následně zaregistrovat na příslušném statistickém úřadě (dle sídla sdružení), kde mu bude přiděleno identifikační číslo organizace.

3. Zánik

Občanské sdružení zaniká dnem výmazu ze seznamu občanských sdružení, který je veden ministerstvem vnitra. Sdružení může být zrušeno rozhodnutím sdružení o rozpuštění, rozhodnutím sdružení o sloučení nebo pravomocným rozhodnutím MV ČR o rozpuštění sdružení (pouze v určitých případech stanovených zákonem).

4. Orgány

Organizační struktura musí být uvedena ve stanovách (organizačních pravidlech).

Obvyklá podoba:

- a) valná hromada – nejvyšší orgán,
- b) rada sdružení (výkonný výbor, apod.) – výkonný orgán v čele s předsedou,
- c) revizní komise – kontrolní orgán.

5. Výdělečná činnost

Výdělečnou činnost zákon občanskému sdružení nezakazuje. Tato činnost však nesmí být jeho hlavním cílem, může vydělávat, tedy dosahovat zisku pouze v rámci své vedlejší činnosti a ten pak musí použít na zajištění své hlavní činnosti.

6. Výroční zpráva

Není zákonem požadována.

2.2.2 Nadace a nadační fond

1. Charakteristika

Nadace představuje účelové sdružení majetku zřízené za účelem dosahování obecně prospěšného cíle. Může jím být rozvoj duchovních hodnot, ochrana lidských práv, ochrana přírodního prostředí, kulturních památek, rozvoj vědy, tělovýchovy a sportu.

Nadace poskytuje nadační příspěvky třetím osobám. Podstatou nadace je tedy nadační jmění, jehož celková hodnota nesmí být nižší než 500.000 Kč. Výnosy z tohoto jmění slouží nadaci k dosahování účelu, pro který byla založena.

Právní úpravu nadace nalezneme v ***zákoně č. 227/1997 Sb. o nadacích a nadačních fondech***.

2. Založení

Nadace může být zřízena právnickou nebo fyzickou osobou. Zřizovatelů může být více (uzavírají smlouvu), ale nemusí, stačí jediný (notářský zápis nebo závěť). Ke vzniku je nutný zápis nadace do rejstříku nadací a nadačních fondů. Návrh na registraci se podává u Krajského soudu, v jehož obvodu má nadace sídlo. Nadace musí předložit nadační listinu

(smlouvu, listinu nebo závět') ve dvojím vyhotovení spolu se statutem (organizační dokumentem) a dalšími listinami, např. výpisy z rejstříku trestů členů správní rady, doklad o splacení peněžitého vkladu, aj.

Řízení je zahájeno dnem, kdy došel soudu návrh na zápis, který obsahuje všechny náležitosti a nemá formální vady. V opačném případě soud vyzve navrhovatele k odstranění nedostatků. Nedodrží-li lhůtu k nápravě, soud řízení zastaví. O obsahu zápisu rozhoduje soud usnesením, které je doručeno navrhovateli. Proti usnesení může navrhovatel podat opravný prostředek (odvolat se) u soudu, a to ve lhůtě 15 dnů od doručení.

Zápis do rejstříku nadací a nadačních fondů je proveden do 10 dnů od nabytí právní moci usnesení.

3. Zánik

Nadace zaniká dnem výmazu z nadačního rejstříku. Nadace je zrušena, je-li dosaženo účelu, pro který byla založena, dále rozhodnutím správní rady o sloučení, rozhodnutím soudu o zrušení nebo vyhlášením konkurzu.

4. Orgány

- a) správní rada – statutární orgán nadace (rozhoduje o všech záležitostech),
- b) dozorčí rada nebo revizor – kontrolní orgán nadace.

5. Výdělečná činnost

Zákon říká, že nadace nesmí vlastním jménem podnikat. Výjimkou může být pouze pronájem nemovitosti, pořádání loterií, tombol a veřejných sbírek, pořádání kulturních, společenských, sportovních a vzdělávacích akcí. Dále se může podílet na podnikání akciových společností (může být vlastníkem akcií, podílových listů, apod.), ale podíl těchto cenných papírů nesmí přesáhnout 20 % majetku nadace (viz omezení stanovené zákonem).

6. Výroční zpráva

Audit je povinný.

Zákon ukládá nadaci nejpozději do 30. června následujícího roku vypracovat výroční zprávu.

Nadační fond

Stejně jako nadace je účelovým sdružením majetku zřízeným za účelem dosahování obecně prospěšného cíle. Na rozdíl od nadace nezřizuje nadační jmění, pro dosažení účelu smí použít veškerý svůj majetek. Podmínky pro založení jsou téměř stejné pro nadaci i nadační fond, zánik a orgány fondu taktéž. Co se týká výdělečné činnosti, platí zde totéž jako pro nadace mimo účasti na podnikání akciových společností. Audit je povinný, pokud majetek nebo úhrn celkových nákladů nebo výnosů převyšuje 3 mil. Kč, pro výroční zprávu platí stejný termín jako u nadace.

2.2.3 Obecně prospěšná společnost

1. Charakteristika

Obecně prospěšná společnost je právnickou osobou založenou za účelem poskytování obecně prospěšných služeb.

Právní úpravu pro tyto společnosti nalezneme v *zákoně č. 248/1995 Sb. o obecně prospěšných společnostech*.

2. Založení

Obecně prospěšná společnost může být založena fyzickou nebo právnickou osobou (zakladatelů více/smlouva nebo jediný/zakládací listina formou notářského zápisu). Vzniká zápisem do rejstříku obecně prospěšných společností. Návrh musí být podán u Krajského soudu, v jehož obvodu má společnost sídlo a to nejpozději do 90 dnů od založení společnosti. K návrhu je nutné přiložit zakládací smlouvu spolu se statutem a dalšími listinami (např. čestná prohlášení členů správní a dozorčí rady, podpisové vzory, a další). Průběh založení je dále stejný jako u nadací a nadačních fondů, který byl popsán výše.

3. Zánik

Společnost zaniká dnem výmazu z rejstříku obecně prospěšných společností.

Může být zrušena:

- uplynutím doby, na kterou byla založena,
- dosažením účelu, pro který byla založena,
- rozhodnutím správní rady o zrušení,

- sloučením, splynutím nebo rozdělením,
- rozhodnutím soudu o zrušení,
- prohlášením konkurzu.

4. Orgány

- a) správní rada – statutární orgán společnosti,
- b) dozorčí rada – kontrolní orgán obecně prospěšné společnosti,
- c) ředitel – řídí činnost společnosti, pokud tato činnost není zákonem, statutem nebo zakládací listinou vyhrazena správní radě.

5. Výdělečná činnost

Zákon výdělečnou činnost výslovně neomezuje. Společnost může vykonávat tzv. doplňkovou činnost, kterou je např. prodej vlastních výrobků, pronájem nevyužitých prostor, apod. Touto činností však musí být dosaženo účinnějšího využití majetku a zároveň nesmí být ohrožen účel organizace (poskytování obecně prospěšných služeb). Případný zisk musí společnost převést do rezervního fondu.

6. Výroční zpráva

Audit musí být proveden, pokud nebyla zřízena dozorčí rada, výše čistého obratu přesáhla 10 mil. Kč nebo příspěvky z veřejných rozpočtů dosáhly výše nejméně 1 mil. Kč.

Obecně prospěšná společnost musí nejpozději do 30. června následujícího roku vypracovat výroční zprávu.

[5], [10], [25]

2.3 Financování občanských organizací

Prioritou neziskové organizace, jak již bylo v úvodu této kapitoly řečeno, je naplňovat své poslání, účel pro který byla založena. K tomu však lidské nadšení a dobrovolná práce nestačí. Pokud chce organizace pracovat dobře a profesionálně je zapotřebí ji zabezpečit i finančně.

Finanční zdroje neziskových organizací můžeme rozdělit do šesti základních skupin [10], [12]:

a) zahraniční státní instituce

- programy zahraničních zastupitelstev
- programy Evropské unie

b) státní instituce a samospráva

- dotace jednotlivých resortních ministerstev
- dotace ze státních fondů (např. Státní fond životního prostředí, Státní fond pro podporu a rozvoj české kinematografie, aj.)
- dotace krajských úřadů
- dotace místní samosprávy

c) nadace

- granty českých i zahraničních nadací

d) podniky a podnikatelé

- dotace od větších podniků
- menší sponzorské příspěvky od malých firem a soukromých podnikatelů

e) individuální dárci tuzemští i zahraniční

- dary dobrovolníků, členů organizace, příbuzných cílových skupin, atd.

f) vlastní činnost

- příjmy z prodeje vlastních výrobků, plesů, aukcí, loterií a her apod.

2.3.1 Fundraising

Výraz fundraising je převzat z angličtiny. Doslova bychom jej mohli přeložit jako „navyšování fondů či zdrojů“. Existují různé definice fundraisingu. Můžeme říci, že jde o určité metody a postupy, jak zajistit finanční a jiné prostředky na činnost nestátních neziskových organizací. Fundraising není jen o penězích, ale také o získávání podpory formou darování zboží či služeb nebo získávání dalších nadšenců a dobrovolníků.

Mezi hlavní úkoly fundraisingu patří zajištění vícezdrojového financování. Snahou fundraisera je tak zabezpečit pro neziskovou organizaci více zdrojů, ze kterých bude financována. Tento způsob financování je důležitý proto, aby organizace nebyla závislá pouze na jednom zdroji. Podstatné je také procentuální zastoupení. V praxi se často setkáváme se situací, kdy organizace sice využívá vícezdrojového financování, ale většinou zde vystupuje právě jeden zdroj jako dominantní. Nezisková organizace je na něm závislá a stává se tak velmi nestabilní.

Fundraiser hledá zdroje (finance, výrobky, služby, dobrovolníky, příznivce) pro svou neziskovou organizaci ve veřejných institucích (krajské a obecní úřady, ministerstva), v nadacích, u jednotlivců, firem a jiných soukromých organizací, u klientů organizace.

Důležité je jak tyto zdroje oslovíme, jak je o konkrétní částku či službu požádáme.

Pro získání podpory jsou definovány tyto **metody fundraisingu**:

- pořádání akcí (veřejná sbírka, benefiční akce),
- žádost o dotaci nebo grant na základě projektu,
- osobní setkání,
- telefonické oslovení,
- sdílený marketing,
- direct mail – poštovní kampaň,
- DMS – dárcovská sms,
- prodej vlastních produktů a služeb,
- odkaz v závěti,
- členské příspěvky (u občanských sdružení), aj.

Významnou roli zde hraje osobnost fundraisera. Je důležité, aby znal své dárcce co nejlépe, aby dokázal co nejpřesněji odhadnout jejich potřeby. I v neziskovém sektoru platí, že pokud vaše nabídka přesně odpovídá dárcovým potřebám, máte vyhráno, dar získáte. Je na každém fundraisingovi jaký osobitý styl si vytvoří, nejdůležitější je aby uměl dobře zkombinovat jednotlivé metody, které by padly danému zdroji (dárci) přesně na míru, kterými by ho oslovil.

Strategickým úkolem fundraisera je vést spolupracovníky k fundraisingovému myšlení.

[12]

3 SOCIÁLNÍ SLUŽBY

Sociální služby se do jisté míry překrývají s veřejnými službami. Ty jsou poskytované v zájmu veřejnosti, jsou financovány z veřejných prostředků a jsou více závislé na politickém rozhodování státu, krajů a obcí. Sociální službu však můžeme poskytovat i komerčně, a to dle obchodního vztahu mezi poskytovatelem a uživatelem služby. [8]

Sociální služba je činnost poskytovaná poskytovatelem služeb. Poskytovatel sociální služby je právnickou nebo fyzickou osobou, která je registrována jako poskytovatel sociálních služeb, jejíž činnost je prováděna na základě zákona. Mezi poskytovatele sociálních služeb tedy neřadíme rodinné příslušníky ani jiné osoby, které o své blízké či jiné subjekty pečují v domácím prostředí. [6]

Sociální služby jsou poskytovány lidem společensky znevýhodněným. Cílem je zlepšit kvalitu jejich života, usilovat o jejich sociální začlenění, ale chránit i společnost před riziky, které mohou tito lidé šířit. [8]

Zákon říká, že sociální služba je činnost nebo soubor činností, prostřednictvím kterých je zajišťována pomoc osobám, které se ocitli v nepříznivé sociální situaci. Rozsah a forma pomoci musí zachovávat lidskou důstojnost, musí působit na osoby aktivně a motivovat je k činnostem, které neprodlužují nebo nezhoršují jejich nepříznivou sociální situaci, a musí zabránit jejich sociálnímu vyloučení. [28]

3.1 Základní právní úprava sociálních služeb

Oblast sociální pomoci upravují zejména tyto zákony (výčet však není vyčerpávající, jedná se jen o ty nejdůležitější):

- zákon č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení,
- zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách,
- zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu,
- zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi,
- zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě,
- zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí.

3.2 Kategorizace sociálních služeb

Klasifikace služeb, kterou zde uvedu, vychází ze zákona o sociálních službách, který byl vydán v roce 2006. Tato kategorizace je do jisté míry převzatá z německé právní úpravy.

Druhy sociálních služeb [8]:

- a) sociální poradenství,
- b) služby sociální péče,
- c) služby sociální prevence.

Zákon dále dělí **sociální služby z hlediska formy jejich poskytování**, a to na [8]:

- a) pobytové – služby spojené s ubytováním v zařízeních sociálních služeb,
- b) ambulantní – osoba za službami dochází nebo je doprovázena do zařízení sociálních služeb,
- c) terénní – osobě jsou služby poskytovány v jejím přirozeném sociálním prostředí.

3.2.1 Sociální poradenství

Sociální poradenství je v zákoně o sociálních službách rozděleno na **základní a odborné**. Úkolem základního poradenství je poskytovat potřebné informace, které přispějí k řešení nepříznivé sociální situace. Odborné sociální poradenství je poskytováno ve specializovaných poradnách a zaměřuje se na potřeby jednotlivých okruhů skupin, jenž se ocitly v nepříznivé životní situaci [8].

3.2.2 Služby sociální péče

Služby sociální péče mají jedincům pomoci zajistit jejich fyzickou a psychickou soběstačnost a umožnit jim se co nejdříve a maximálně začlenit do běžného života. V případě, že zapojení do společenského života není možné, zabezpečit jim důstojné prostředí a péči. [8]

Mezi služby sociální péče patří [6]:

- osobní asistence,
- pečovatelská služba,
- tísňová péče,

- průvodcovské a předčitatelské služby,
- podpora samostatného bydlení,
- odlehčovací služby,
- centra denních služeb,
- denní stacionáře,
- týdenní stacionáře,
- domovy pro osoby se zdravotním postižením,
- domovy pro seniory,
- domovy se zvláštním režimem,
- chráněné bydlení,
- sociální služby poskytované ve zdravotnických zařízeních ústavní péče.

3.2.3 Služby sociální prevence

Služby sociální prevence mají pomoci zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou jím ohroženy pro krizovou sociální situaci, způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem těchto služeb je pomoci jim překonat nepříznivou sociální situaci a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích rizik. [6], [8]

Služby sociální prevence dělíme na [6]:

- ranou péči,
- telefonickou krizovou pomoc,
- tlumočnické služby,
- azylové domy,
- domy na půl cesty,
- kontaktní centra,
- krizovou pomoc,

- nízkoprahová denní centra,
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- noclehárny,
- služby následné péče,
- sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi,
- sociální aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením,
- sociálně terapeutické dílny,
- terapeutické komunity,
- terénní programy,
- sociální rehabilitace.

3.3 Financování sociálních služeb

S přijetím zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, došlo ke změně systému financování těchto služeb. V současné době je využíváno vícezdrojového financování.

Základní finanční zdroje:

- dotace ze státního rozpočtu,
- dotace krajů a obcí,
- úhrady od klientů.

Poskytovatelé sociálních služeb mohou využít i jiné zdroje příjmů, např. zdravotní pojišťovny, strukturální fondy, apod.

Určité sociální služby jsou poskytovány i bez úhrady nákladů, patří sem sociální poradenství, raná péče, telefonická krizová pomoc, tlumočnické služby, krizová pomoc, služby následné péče, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, sociální aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením, služby sociálně terapeutických dílen, terénní programy, sociální rehabilitace, sociální služby v kontaktních centrech a nízkoprahových

zařízeních pro děti a mládež. Ostatní sociální služby (vyjma jmenovaných) jsou buď částečně, nebo plně zpoplatněny.

[6], [8]

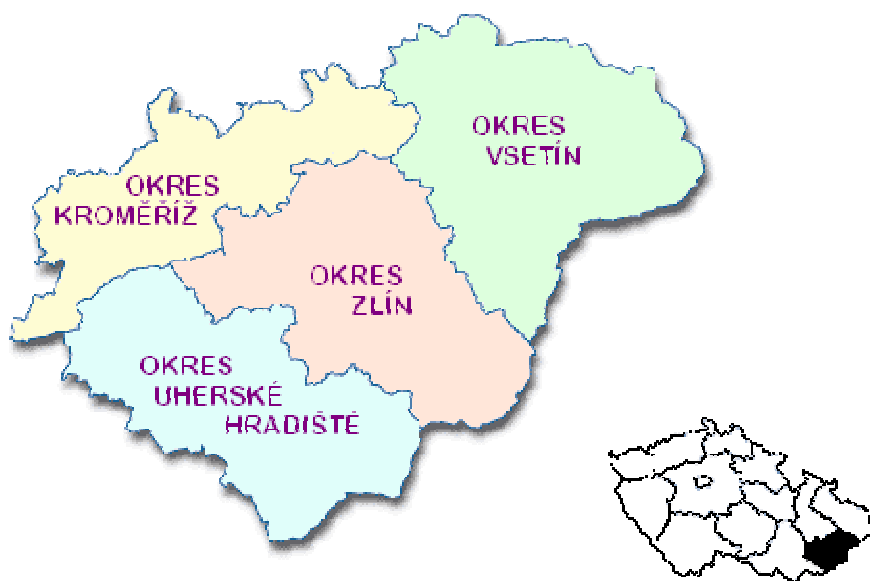
II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 SOCIOEKONOMICKÁ ANALÝZA ZLÍNSKÉHO KRAJE

Prvním úkolem mé praktické části je vypracovat socioekonomickou analýzu Zlínského kraje. Za důležitou ji považuji zejména proto, abych vás s oblastí, které se můj projekt týká, blíže seznámila. Pro zpracování analýzy jsem si stanovila osnovu a stručně popsala její jednotlivé body. Vzhledem k tématu mé diplomové práce jsem ji zaměřila na vývoj obyvatelstva, ekonomiku a sociální oblast Zlínského kraje. Veškerá data, která jsou v této analýze použita, jsem převzala ze statistické ročenky Zlínského kraje (pokud není uvedeno jinak), která je zveřejněna na webových stránkách Českého statistického úřadu.

4.1 Základní charakteristika území

Zlínský kraj představuje jeden ze čtrnácti krajů ČR, o nichž bylo rozhodnuto ústavním zákonem na konci roku 1997. Ty však po formální stránce vznikly až 1. ledna 2000. Důvodem vzniku vyšších územně samosprávných celků byly potřeby jednotlivých regionů. Krajská samospráva měla být součástí regionální politiky a měla nést odpovědnost za vlastní rozvoj. Zlínský kraj vznikl sjednocením okresů Zlín, Vsetín, Kroměříž, Uherské Hradiště a společně s Olomouckým krajem vytvořily region soudržnosti Střední Morava. Zlínský kraj má 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností (Bystřice pod Hostýnem, Holešov, Kroměříž, Luhačovice, Otrokovice, Rožnov pod Radhoštěm, Uherské Hradiště, Uherský Brod, Valašské Klobouky, Valašské Meziříčí, Vizovice, Vsetín a Zlín), které jsou označovány jako obce III. stupně. [19]

Obrázek. 1. Mapa okresů Zlínského kraje a jeho pozice v ČR [29]

Geografie

Zlínský kraj leží ve východní až jihovýchodní části naší republiky, kde vytváří hranici se Slovenskem. Na jihozápadě sousedí s Jihomoravským krajem, na severozápadě s Olomouckým a na severu s Moravskoslezským krajem ČR. Je to poměrně malý kraj, jehož plocha zaujímá 3 964 km². Území kraje je převážně tvořeno pahorkatinami a kopci, které v některých částech přecházejí v hory. Nejvyšší horou Zlínského kraje je Čertův mlýn (1 206 m) ležící v Moravskoslezských Beskydách. Dále je to pohoří Chřiby, Bílé Karpaty, Javorníky, Hostýnsko-vsetínská hornatina, Vizovická vrchovina, Hornomoravský úval a Dolnomoravský úval. Za největší řeku kraje se považuje řeka Morava. K dalším tokům pak patří Bečva, Olšava či Dřevnice. Okolo povodí řeky Moravy se rozléhá rovinatá úrodná půda (Haná - okolí Kroměříže a Slovácko - okolí Uherského Hradiště). Nicméně díky velké svažitosti reliéfu není kraj příliš vhodný pro zemědělství. [19]

Přibližně 30 % území Zlínského kraje tvoří chráněné krajinné oblasti, mezi které patří Beskydy a Bílé Karpaty. [19]

4.2 Obyvatelstvo

Nejnovější údaje Českého statistického úřadu uvádějí k 30. září 2009 na území Zlínského kraje **591 397 obyvatel**. Díky malé rozloze a velkému počtu obyvatel tak kraj převyšuje republikový průměr s *hustotou zalidnění 149 obyvatel/km²*. Vývoj počtu obyvatelstva za minulá léta je shrnut v následující tabulce.

Tabulka. 1. Počet obyvatel ve Zlínském kraji dle věku [20]

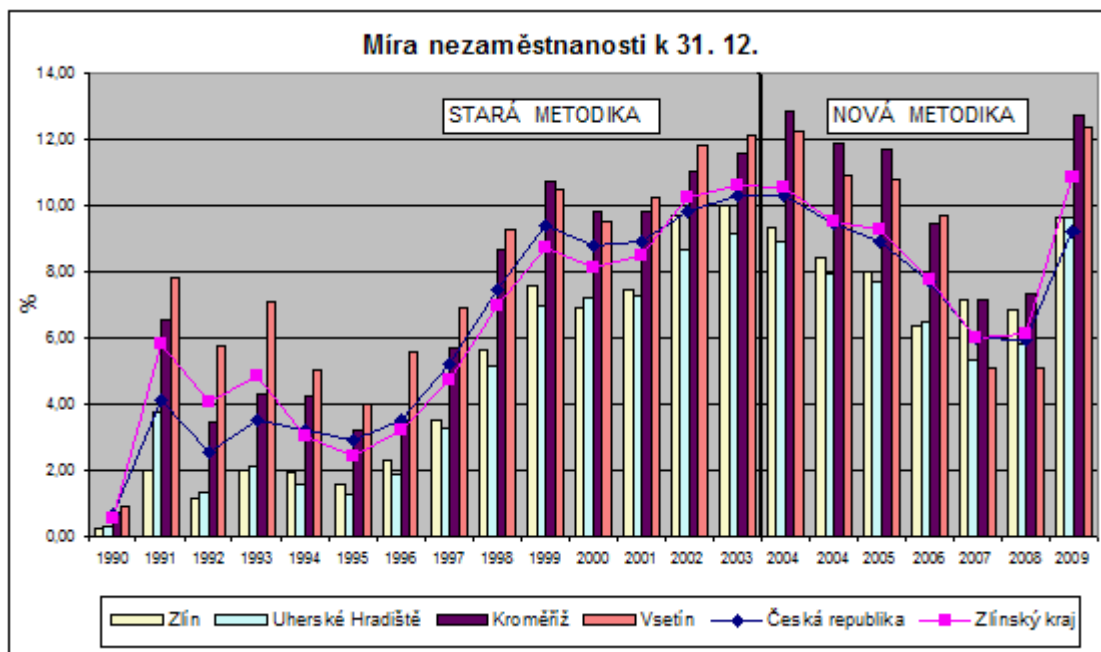
Počet obyvatel podle věku (stav k 31.12.)			
	2006	2007	2008
Celkem	589 839	590 780	591 412
<i>z toho ve věku:</i>			
0 - 14	84 493	83 323	82 609
15 - 64	417 721	418 108	417 291
65 a více	87 625	89 349	91 512
Průměrný věk	40,2	40,4	40,7

Porovnáme-li rok 2006 – 2008, dospějeme k závěru, že se počet obyvatel na území Zlínského kraje mírně zvyšuje. Tento vývoj, je však způsoben nejen nárůstem živě narozených dětí, ale také zvyšujícím se podílem starších občanů na celkovém počtu obyvatel kraje. Jedná se o věkovou skupinu 65 let a více. Podíl občanů v poproduktivním věku v roce 2006 představoval 14,9 % z celkového počtu obyvatelstva. V roce 2007 to bylo již 15,1 % a k 31. 12. 2008 se tento údaj vyšplhal dokonce až na 15,5 %. Avšak z pohledu ekonomiky je situace v tomto kraji pořád příznivá, kdy počet obyvatel v produktivním věku převyšuje počet důchodců. Z hlediska dlouhodobého vývoje se však počet obyvatel snižuje, což předpokládají i prognózy Českého statistického úřadu na léta dopředu. V roce 2065 se ve Zlínském kraji očekává necelých 474 500 obyvatel.

4.3 Ekonomika

Relativně stabilní ekonomika Zlínského kraje byla v polovině 90. let ovlivněna privatizací a restrukturalizací průmyslových podniků. Na hospodářském úpadku kraje se také podílela špatná dopravní infrastruktura a rozdělení republiky. Ve srovnání s ostatními kraji České republiky je tvorba hrubého domácího produktu Zlínského kraje podprůměrná.

Současná ekonomická krize se projevuje na všech ukazatelích ekonomiky jednotlivých krajů i celé ČR. Za rok 2008 bylo **HDP** Zlínského kraje ve výši **169 153 mil. Kč**. Nejnovější informace Českého statistického úřadu uvádějí **vývoz** Zlínského kraje ve výši **99 781 mil. Kč**, a to za rok 2009. V porovnání s kraji ČR je výše exportu nízká, což je dáno zejména polohou kraje a špatnou dopravní dostupností. Ekonomickou krizí byl postihnut také významný indikátor trhu práce a to míra **registrované nezaměstnanosti**, která byla v kraji k 31. 12. 2009 **10,83 %**. V následujícím grafu je znázorněn vývoj nezaměstnanosti celé ČR, Zlínského kraje a jeho jednotlivých okresů od roku 1990 – 2009.

Obrázek. 2. Graf míry nezaměstnanosti ČR a Zlínského kraje [17]

Ekonomická krize způsobila rapidní nárůst nezaměstnanosti v kraji i celé České republice. Ta se ve Zlínském kraji během posledního roku zvýšila o 4,7 %. Na konci roku 2008 dosahovala pouhých 6,13 %, avšak k 31. 12. 2009 se vyšplhala téměř k jedenácti procentům. Tento dramatický nárůst se nejvíce projevil v okresech Kroměříž a Vsetín.

Základní makroekonomické ukazatele Zlínského kraje za léta 2006 – 2008 jsou uvedeny v tabulce č. 2.

Tabulka. 2. Vybrané makroekonomické ukazatele Zlínského kraje [20]

Makroekonomické ukazatele (stav k 31.12.)			
	2006	2007	2008
HDP (mil. Kč)	150 827	165 225	169 153
Podíl na HDP ČR (%)	4,7	4,7	4,6
HDP na obyvatele (Kč)	255 695	280 042	286 172
Vývoz v běžných cenách (mil. Kč)	103 270	120 726	118 418
Míra registrované nezaměstnanosti (%)	7,75	6,02	6,13
Průměrná hrubá měsíční mzda FO (Kč)	16 692	17 830	20 405

K 31. 12. 2008 hrubý domácí produkt na jednoho obyvatele činil 286 172 Kč. Ve sledovaných letech tak dochází k jeho nárůstu, což můžeme vyčíst z tabulky. Podíl Zlínského kraje na HDP České republiky dosahoval v průměru necelých 5 %. Oproti roku 2007 došlo v roce 2008 k mírnému snížení vývozu. Míra registrované nezaměstnanosti za daná léta představuje v průměru 6,6 %. V průběhu dvou let se výše průměrné hrubé měsíční mzdy zvýšila o 3 713 Kč a v roce 2008 tak činila 20 405 Kč.

Zaměstnanost v odvětvích

K 31. 12. 2008 bylo ve Zlínském kraji zaměstnáno přibližně 283 400 osob. V tabulce č. 3 je uveden přehled počtu zaměstnanců v jednotlivých odvětvích dle Odvětvové klasifikace ekonomických činností.

Tabulka. 3. Počet zaměstnaných ve Zlínském kraji podle odvětví OKEČ (v tis. osob) [20]

Odvětví	2006	2007	2008
Zaměstnaní celkem	273,9	282,3	283,4
z toho:			
Zemědělství, myslivost, lesnictví	6,9	4,9	5,4
Rybolov a chov ryb	2,4	2,5	2,5
Těžba nerostných surovin	0,7	0,6	0,4
Zpracovatelský průmysl	101,5	103,4	102,7
Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	3,5	3,8	3,0
Stavebnictví	28,5	27,5	31,6
Obchod	33,9	34,9	36,1
Ubytování a stravování	12,2	11,8	9,3
Doprava, skladování a spoje	14,5	17,1	14,7
Finanční zprostředkování	2,7	2,8	4,0
Oblast nemovitostí, podnikatelská činnost	10,6	12,8	15,0
Veřejná správa	13,0	13,9	15,1
Vzdělávání	13,8	17,8	15,6
Zdravotní a sociální péče, veterinární činnost	21,1	20,3	20,6
Ostatní služby	8,6	8,2	7,4

Ve Zlínském kraji je nejvíce osob zaměstnáno ve zpracovatelském průmyslu (cca 36%). Jde zejména o průmysl plastikářský a gumářenský, strojírenský, chemický a potravinářský. Dalším velkým zaměstnavatelem kraje je oblast stavebnictví a obchodu. Významné jsou i zdravotní a sociální služby, které zaměstnávají taktéž velký a relativně stálý počet osob Zlínského kraje (7,2 %).

4.4 Sociální oblast

Do sociální oblasti jsem zařadila pouze zdravotní péči úzce související se sociální pomocí, která je předmětem mé diplomové práce. Nepochybně bych zde mohla zařadit i sociální služby, ale jejich analýze se budu věnovat až v následující kapitole.

Zdravotnictví

Zdravotní péče je ve Zlínském kraji zajišťována na velmi dobré úrovni. Dle průzkumů je jednou z nejlépe hodnocených služeb poskytovaných v kraji právě zdravotnictví. V následující tabulce jsou uvedeny základní údaje, které se týkají zejména počtu nemocničních zařízení v kraji.

Tabulka 4. Vybrané ukazatele zdravotnictví ve Zlínském kraji [20]

	2008
Lékaři celkem	2 131
Počet obyvatel na 1 lékaře	277
Nemocnice	11
Odborné léčebné ústavy (vč. detašovaných pracovišť)	7
Samostatné ordinace lékařů	1 558
Ostatní samostatná zdravotnická zařízení	272
Lékárny	148

V České republice v roce 2008 připadlo na jednoho lékaře 235 obyvatel. O něco lépe na tom byly pouze 3 kraje (Plzeňský, Královéhradecký, Jihomoravský) a hlavní město Praha, které se nacházely pod průměrem ČR. Na Zlínsku byla situace o něco horší. Porovnala jsem jednotlivé kraje ČR, co se týče krajské vybavenosti lékaři vzhledem k počtu jejich obyvatel a Zlínský kraj obsadil až 10. příčku ze 14.

Zlínský kraj je zakladatelem:

- Krajské nemocnice T. Bati, a. s.;
- Uherskohradištské nemocnice, a. s.;
- Kroměřížské nemocnice, a. s.;
- Vsetínské nemocnice, a. s.

Jako zřizovatelé zdravotnických zařízení ve Zlínském kraji dále vystupují města, soukromé subjekty a Ministerstvo zdravotnictví ČR. V problematice regulačních poplatků se kraj přiklání k tomu, aby byly řešeny formou darů. Aby v nemocnicích, které zřídil sám kraj, byla poskytnuta zdravotní péče i těm, co na ni nemají peníze.

V rámci Zlínského kraje byl proveden průzkum mezi pacienty hospitalizovanými ve zdejších nemocnicích. Hodnotil se přístup lékařů a sester, dodržování práva na intimitu, pověst nemocnice, nemocniční prostředí a další služby. Nejhůře byla hodnocena Kroměřížská a Uherskohradištská nemocnice. V bodovém hodnocení nejlépe dopadl okres Vsetín, kdy nejvyšší příčky obsadila privátní nemocnice ve Valašském Meziříčí a Vsetínská nemocnice.

Zdravotní záchranná služba

V rámci zdravotnictví došlo v letech 2004 – 2007 k postupnému sloučení okresních středisek zdravotnické záchranné služby Zlín, Vsetín, Uherské Hradiště a Kroměříž. Vznikla tak jedna organizace, která dnes vystupuje pod názvem Zdravotnická záchranná služba (ZZS) Zlínského kraje, jejíž sídlo je ve Zlíně. Cílem tohoto kroku byla snaha o jakousi plynulost a koordinaci v poskytování zdravotní péče. Nejenže bylo vytvořeno krajské středisko ZZS Zlínského kraje, ale došlo i na centralizaci dispečinku. Což znamená, že jsou dnes veškeré zásahy záchranné služby v kraji řízeny operátory ze Zlína. Ti rozhodují o tom, jaká pomoc má být pacientovi poskytnuta a odkud k němu bude vyslána sanitka. Jednotlivá výjezdová stanoviště jsou situována tak, aby se dostalo zdravotní péče všem rovnoměrně (za normálních okolností nejpozději do 15 minut od zavolání na tísňovou linku 155). Centralizace dispečinku by neměla mít žádný negativní dopad, ba naopak zajistila přehlednost zejména ve výjezdech jednotlivých posádek ZZS. Pozitivní dopad na poskytnutí zdravotní péče má i odbornost a jazykové znalosti operátorek.

5 ANALÝZA NEZISKOVÉHO SEKTORU VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Druhou kapitolou své praktické části bych chtěla navázat na socioekonomickou analýzu Zlínského kraje. Jedná se o analýzu neziskového sektoru a jeho financování. Konkrétně se zaměřím i na oblast sociálních služeb. Veškerá data, která budou použita v analýze financování neziskového sektoru a sociálních služeb, jsou převzata ze státních publikací vydaných Radou vlády pro nestátní neziskové organizace („Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2007 a 2008“).

5.1 Neziskové instituce v ČR a Zlínském kraji

Ze statistického a analytického hlediska byl neziskový sektor řadu let opomíjen. Největším problémem byl nedostatek ekonomických údajů o neziskových organizacích, které na našem území působí. Tento problém však stále přetrvává.

V důsledku potřeby informací o neziskovém sektoru bylo v roce 2003 založeno **Centrum pro výzkum neziskového sektoru (CVNS)**. Vznikla tak první instituce v ČR, která se tímto sektorem začala systematicky zabývat. V současnosti je jeho provozovatelem Společnost pro studium neziskového sektoru a mezi jeho partnery patří Český statistický úřad, Rada vlády pro nestátní neziskové organizace, The Johns Hopkins Center for Civil Society Studies a další. Institucí tohoto typu není mnoho, existují spíše společnosti, které poskytují pro neziskový sektor informační a vzdělávací služby. Patří sem například společnost *Neziskovky.cz, o.p.s.*, jejíž hlavní doménou jsou nejrůznější vzdělávací programy a rekvalifikace pro NNO či celostátní přehled o neziskových institucích, jejich produktech a službách (nazvaný jako „Katalog neziskovek“).

Přehled o neziskových organizacích ve Zlínském kraji poskytuje od 11. února 2008 web **zlk.neziskovka.cz**, který slouží nejen jako databáze, ale také jako portál, který pomáhá neziskovým organizacím v jejich činnosti, k jejich informovanosti a propagaci. Působí pod záštitou Zlínského kraje, což znamená, že slouží i k budování vzájemné spolupráce mezi neziskovým sektorem a veřejnou správou. Neziskové organizace zde mají možnost informovat širokou veřejnost ohledně akcí, které pořádají, mohou využívat on-line poradny pro „neziskovky“, diskusního fóra nebo mohou získat aktuální informace o grantech, právních předpisech, zahraničních kontaktech a dalších. Dnes je na tomto portálu zaregistrováno 226

NNO Zlínského kraje, které jsou prezentovány buď podle abecedy, oboru působnosti nebo okresu působnosti. Ve Zlínském kraji však působí mnohem více neziskových organizací než ty, které jsou zde zaznamenány. Český statistický úřad uvádí zejména informace o neziskových institucích působících v České republice. Údaje o počtu neziskových organizací ve Zlínském kraji však nejsou prakticky k dispozici. Tyto údaje postrádá i oddělení krajského úřadu pro neziskový sektor, jehož pracovníci disponují pouze přibližnými odhady (cca 2 800 NNO v kraji – podle užšího vymezení neziskových institucí z hlediska právní formy).

Podle mezinárodních standardů uvádí ČSÚ data o **neziskových institucích sloužících domácnostem** (jedná se de facto o NNO) **ve Zlínském kraji**. Pod toto označení jsou zařazeny zejména politické strany a politická hnutí, církevní a náboženské organizace, odborové svazy, sdružení spotřebitelů, profesní (stavovské) organizace, dobročinné (humanitární) organizace, sociální a kulturní zařízení, sportovní kluby, vzdělávací společnosti, zájmová sdružení, nadace, obecně prospěšné společnosti, soukromé školy a předškolní zařízení (jejichž provozní náklady nesmějí být financovány z více jak 50 % z veřejných rozpočtů), bytová družstva, sdružení vlastníků bytů nebo společenství vlastníků jednotek. Toto širší vymezení soukromého neziskového sektoru však u nás nebývá příliš obvyklé. Využíváme spíše klasifikaci užší (dle právní formy), která byla definována Radou vlády pro nestátní neziskové organizace, jež je uvedena v kapitole 2.1 teoretické části. Z pohledu této kategorizace však nejsou data o neziskových organizacích k dispozici, a proto využiji klasifikace Českého statistického úřadu.

K 31. 12. 2008 bylo v České republice evidováno 111 490 neziskových institucí sloužících domácnostem. Podíl **Zlínského kraje** představuje pouhých 5 %, což je **5 546** fungujících organizací. Velmi podobně je na tom kraj Pardubický. Srovnáme-li i ostatní kraje, zjistíme, že soukromý neziskový sektor je nejvíce rozvinut v krajích, v nichž se soustřeďuje největší množství ekonomických subjektů vůbec (například Praha, Středočeský kraj nebo Jihomoravský kraj). **Nejčastější formou** NNO jsou pak **občanská sdružení**, která představují více než 65 % všech NNO v ČR.

5.2 Financování NNO z veřejných rozpočtů

V roce 2008 bylo z veřejných rozpočtů vyčleněno na financování nestátních neziskových organizací (tzn. občanských sdružení, obecně prospěšných společností, nadací, nadačních

fondů a církevních právnických osob) působících v České republice 11 704 mil. Kč. Pod dotace z veřejných rozpočtů řadíme dotace ze státního rozpočtu, které činily 6 311 mil. Kč, dotace z rozpočtů krajů, které byly ve výši 1 483 mil. Kč, dále dotace z rozpočtů obcí, jež dosahovaly výše 3 731 mil. Kč a dotace ze státních fondů, které činily 179 mil. Kč.

Zlínský kraj získal v roce 2008 na podporu nestátních neziskových organizací 305 009 tis. Kč ze státního rozpočtu, což představovalo 4,8 % z celkového objemu finančních prostředků poskytnutých státním rozpočtem. Dotace Zlínského kraje byly ve výši 63 951 tis. Kč, jež tvořily pouhé 4,3 % z celkového objemu krajských dotací poskytnutých NNO v ČR. Nižší územně samosprávné celky Zlínského kraje se rovněž podílely na podpoře NNO výrazným způsobem, z rozpočtů obcí bylo vyčleněno 238 667 tis. Kč, které se na celkovém objemu dotací poskytnutých z obecních rozpočtů NNO v ČR podílely 6,4 %.

Následující tabulka udává přehled dotací, které byly poskytnuty nestátním neziskovým organizacím z veřejných rozpočtů v roce 2007 a 2008.

Tabulka. 5. Vývoj dotací poskytnutých NNO z veřejných rozpočtů v letech 2007 – 2008

(v tis. Kč) [26], [27]

Dotace z veřejných rozpočtů	2007		2008	
	ČR	Zlínský kraj	ČR	Zlínský kraj
Dotace ze státního rozpočtu	6 600 023	220 726	6 311 120	305 009
Dotace z rozpočtů krajů	1 093 861	61 291	1 482 927	63 951
Dotace z rozpočtů obcí	3 165 378	195 281	3 730 945	238 667
Dotace ze státních fondů	300 252		179 372	
Dotace celkem	11 159 514	477 298^{*)}	11 704 364	607 627^{*)}

^{*)} Vyjma dotací ze státních fondů.

Z veřejných rozpočtů byl nestátním neziskovým organizacím v České republice ve sledovaných letech poskytnut přibližně stejný objem finančních prostředků. V roce 2008 došlo k mírnému snížení dotací ze státního rozpočtu a dotací ze státních fondů oproti roku 2007. Finanční podpora z ostatních rozpočtů se v roce 2008 naopak mírně zvýšila. Zlínský kraj získal v roce 2008 pro činnost nestátních neziskových organizací o 130 329 tis. Kč více než v roce 2007, bereme-li v úvahu jen dotace ze SR, z krajského rozpočtu a z obecních roz-

počtů. Informace týkající se dotací ze státních fondů mi bohužel nebyly k dispozici. Výrazně se zvýšila finanční podpora ze státního rozpočtu a také z rozpočtů obcí Zlínského kraje.

5.2.1 Dotace ze státního rozpočtu

Dotace ze státního rozpočtu poskytnuté v roce 2007 nevládním neziskovým institucím registrovaným ve Zlínském kraji představovaly 220 726 tis. Kč. V roce 2008 bylo toto financování navýšeno o 38, 2 % a Zlínský kraj tak obdržel finanční prostředky ve výši 305 009 tis. Kč. V roce 2007 připadlo nejvíce peněz na finanční operace a ostatní činnosti (56 %), které nelze přesně zařadit mezi odvětví uvedená v tabulce č. 6. Mezi další významné objekty finanční podpory patří oblast vzdělávání a školství, sociálních věcí a zaměstnanosti, tělovýchovy či oblast kultury. V roce 2008 je financování NNO ze SR zcela odlišné. Více jak 65 % objemu dotací bylo vynaloženo na sociální služby a politiku zaměstnanosti. Na rozdíl od roku 2007 je značná část finančních prostředků poskytnuta také na průmyslová a ostatní odvětví hospodářství (26 %).

Tabulka. 6. Poskytnuté dotace ze státního rozpočtu NNO působícím ve Zlínském kraji v letech 2007 – 2008 (v tis. Kč) [26], [27]

Odvětví	Dotace v tis. Kč	
	2007	2008
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	986	1 082
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	881	78 171
Vzdělávání a školské služby	36 474	477
Kultura a ochrana památek	9 751	10 622
Tělovýchova	10 278	248
Zájmová činnost a rekreace	722	7 193
Zdravotnictví	2 253	3000
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	0	0
Ochrana životního prostředí	1 857	1 963
Výzkum a vývoj	0	0
Sociální věci a politika zaměstnanosti	33 368	199 578
Civilní připravenost na krizové stavy, bezpečnost a veřejný pořádek	325	324
Právní ochrana	0	0
Požární ochrana a IZS	111	71
Zahraniční pomoc a mezinárodní spolupráce	0	1 000
Státní pomoc, státní správa a územní samospráva	100	1 281
Finanční operace a ostatní činnosti	123 620	0
Celkem	220 726	305 009

5.2.2 Dotace z rozpočtu kraje

Zlínský kraj poskytl na financování NNO v obou sledovaných letech přibližně stejný objem finančních prostředků (viz tabulka č. 7). Vývoj je velmi podobný i v oblastech podpory. Největší objem dotací získalo odvětví tělovýchovy (rok 2007 – 35 %, rok 2008 – 42 %). Přibližně 31 % bylo v těchto letech vynaloženo na sociální oblast a politiku zaměstnanosti. V roce 2007 bylo narozdíl od roku 2008 výrazně podpořeno odvětví bydlení, komunálních služeb a územního rozvoje.

Tabulka. 7. Poskytnuté dotace z rozpočtu Zlínského kraje NNO v letech 2007 - 2008 (v tis. Kč) [26], [27]

Odvětví	Dotace v tis. Kč	
	2007	2008
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	2 633	1 488
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	1 430	660
Vzdělávání a školské služby	458	0
Kultura a ochrana památek	2 523	2 997
Tělovýchova	21 701	26 786
Zájmová činnost a rekreace	0	0
Zdravotnictví	3000	3 000
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	4 633	300
Ochrana životního prostředí	312	962
Výzkum a vývoj	0	0
Sociální věci a politika zaměstnanosti	18 993	20 680
Civilní připravenost na krizové stavy, bezpečnost a veřejný pořádek	0	0
Právní ochrana	0	0
Požární ochrana a IZS	1 400	1 300
Zahraniční pomoc a mezinárodní spolupráce	0	0
Státní pomoc, státní správa a územní samospráva	0	0
Finanční operace a ostatní činnosti	4 209	5 778
Celkem	61 291	63 951

5.2.3 Dotace z rozpočtů obcí

V roce 2008 bylo z obecních rozpočtů Zlínského kraje poskytnuto 238 667 tis. Kč nestátním neziskovým organizacím. V předešlém roce vynaložily obce ze svých rozpočtů na činnost těchto institucí o 43 386 tis. Kč méně. Nejvíce byla podpořena oblast tělovýchovy, která získala 46 % v roce 2007 a 44 % v roce 2008 z celkového objemu dotací. Druhou výrazně podpořenou oblastí byla oblast kultury a ochrany památek, kam putovalo v roce 2007 18 % a v roce 2008 22 % z celkového rozsahu finanční podpory. Na velmi podobné úrovni byla poskytnuta pomoc také v odvětví sociálních služeb a politice zaměstnanosti (cca 19 %). V roce 2008 bylo pak ve srovnání s rokem 2007 výrazně podpořeno bydlení, komunální služby a územní rozvoj.

Tabulka. 8. Poskytnuté dotace z rozpočtů obcí Zlínského kraje NNO v letech 2007 – 2008 (v tis. Kč) [26], [27]

Odvětví	Dotace v tis. Kč	
	2007	2008
Zemědělství, lesní hospodářství a rybářství	721	761
Průmyslová a ostatní odvětví hospodářství	5 426	7 509
Vzdělávání a školské služby	407	545
Kultura a ochrana památek	35 703	52 057
Tělovýchova	90 273	104 635
Zájmová činnost a rekreace	7 393	6 606
Zdravotnictví	3 333	4 188
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	78	2 495
Ochrana životního prostředí	1 053	653
Výzkum a vývoj	0	0
Sociální věci a politika zaměstnanosti	37 604	43 907
Civilní připravenost na krizové stavy, bezpečnost a veřejný pořádek	15	15
Právní ochrana	0	0
Požární ochrana a IZS	1 502	1 458
Státní pomoc, státní správa a územní samospráva	4 710	4 714
Jiné veřejné služby a činnosti	51	72
Finanční operace a ostatní činnosti	7 013	9 052
Celkem	195 281	238 667

5.2.4 Shrnutí vývoje financování

Vývoj financování nestátních neziskových organizací registrovaných ve Zlínském kraji v letech 2007 – 2008 můžeme hodnotit **pozitivně**. Výše finančních prostředků poskytovaných z veřejných rozpočtů se každým rokem mírně zvyšuje. V kraji tak dochází k postupnému rozvoji neziskového sektoru. Nejvíce je podporována oblast **tělovýchovy, sociálních věcí a politiky zaměstnanosti** a také **kultury**.

5.3 Sociální služby ve Zlínském kraji

5.3.1 Zařízení sociálních služeb

K 31. 12. 2008 bylo ve Zlínském kraji registrováno **200 zařízení sociálních služeb** o celkovém počtu **míst 5 587**. Z toho bylo 51 krajských zařízení sociálních služeb o 3 392 mís-

tech, 18 obecních o 1 066 místech, 51 církevních o 643 místech a 80 ostatních zařízení s celkovým počtem míst 486. [18]

Následující tabulka poskytuje přehled jednotlivých zařízení sociálních služeb v kraji. Zlínsko a jeho přilehlé okresy jsou nejvíce vybaveny domovy pro seniory, sociálními poradnami, denními stacionáři či domovy pro osoby se zdravotním postižením. Jednotlivých zařízení sociálních služeb sice každým rokem v kraji přibývá, ale i přesto je jejich kapacita vzhledem k evidovanému počtu sociálně potřebných osob ve Zlínském kraji stále nedostupující.

Tabulka. 9. Počet sociálních služeb ve Zlínském kraji
v roce 2008 [18]

Druh služby	2008
Centra denních služeb	8
Denní stacionáře	23
Týdenní stacionáře	9
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	18
Domovy pro seniory	37
Domovy se zvláštním režimem	7
Chráněné bydlení	8
Azylové domy	13
Domy na půl cesty	2
Zařízení pro krizovou pomoc	1
Nízkoprahová denní centra	5
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	11
Noclehárny	6
Terapeutické komunity	0
Sociální poradny	33
Sociálně terapeutické dílny	9
Centra sociálně rehabilitačních služeb	8
Pracoviště rané péče	1
Intervenční centra	1
Služby následné péče	0
Zlínský kraj celkem	200

5.3.2 Financování nestátních neziskových zařízení sociálních služeb

V posledních letech patří sociální služby mezi jedno z nejvíce podporovaných odvětví veřejnými rozpočty. NNO orientujícím se na sociální služby bylo v roce 2007 celkem poskytnuto z veřejných rozpočtů **45 213 tis. Kč**, přičemž 83 % plynulo z obecních rozpočtů. Z celkového objemu finančních prostředků poskytnutých NNO v roce 2007 připadlo 48 % na služby sociální péče, 34 % na péči a pomoc dětem, rodinám a ostatním skupinám obyvatelstva, 14 % na služby sociální prevence a 4 % na sociální poradenství. V roce 2008 byla finanční podpora oproti roku 2007 téměř pětinasobná, kdy celkové dotace z veřejných rozpočtů činily **223 085 tis. Kč**. Z 80, 7 % se jednalo o dotace ze státního rozpočtu, z 19 % o dotace z rozpočtů obcí a z 0,3 % o dotace z rozpočtu Zlínského kraje. Ve srovnání s rokem 2007 došlo k výraznému navýšení dotací ze SR v celé oblasti sociálních služeb,

zejména pak ve službách sociální péče. Z celkového objemu poskytnutých finančních prostředků v roce 2008 bylo vynaloženo 68 % na služby sociální péče, 21 % na služby sociální prevence, 8 % na péči a pomoc dětem, rodinám a ostatním skupinám obyvatelstva a zbylé 3 % připadly na sociální poradenství (viz tabulka č. 10).

Tabulka. 10. *Financování nestátních neziskových zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji z veřejných rozpočtů v letech 2007 – 2008 (v tis. Kč) [26], [27]*

Sociální věci	Dotace z rozpočtu:					
	státu		kraje		obcí	
	2007	2008	2007	2008	2007	2008
Sociální poradenství		4 570			1 639	1 677
Péče a pomoc dětem, rodinám a ostatním skupinám obyvatelstva	5 957	7 334	1 721	791	7 711	10 219
Služby sociální péče		129 339			21 786	22 016
Služby sociální prevence		38 746			6 399	8 393

5.3.3 Neuspokojení žadatelé a zjištěné potřeby sociálních služeb

Ve Zlínském kraji bylo v roce 2008 celkově evidováno **8 419 neuspokojených žadatelů o sociální službu**. Největší počet neuspokojených žadatelů byl zaznamenán v **domovech pro seniory** (5 251), dále pak v **chráněných bydleních** (1 865), v **domovech se zvláštním režimem** (797), v domovech pro osoby se zdravotním postižením (176) či v azylových domech (157). Co do počtu míst bylo k 31. 12. 2008 nedostačující zajištění sociálních služeb také v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež (59 neuspokojených uchazečů), v oblasti sociálního poradenství (55 neuspokojených uchazečů), v nízkoprahových denních centrech (25 neuspokojených uchazečů), v sociálně terapeutických dílnách (14 neuspokojených uchazečů), v noclehárnách (10 neuspokojených žadatelů), v týdenních stacionářích (7 neuspokojených žadatelů) a v denních stacionářích (3 neuspokojení žadatelé). [20]

Přestože byl největší počet neuspokojených žadatelů o sociální službu evidován v **domovech pro seniory**, je současný stav počtu domovů tohoto typu hodnocen jako **dostačující**. Zlínský kraj má v plánu zřídit pro osoby v poproduktivním věku domovy se zvláštním režimem, některá pobytová zařízení rozšířit o pobytové odlehčovací služby a posílit pečovatelskou službu. Druhou nejvíce žádanou službou v roce 2008 byla služba **chráněného byd-**

lení, jejíž kapacita je výrazně **nedostačující**. Zlínský kraj ji chce posílit vybudováním nových pobytových zařízení. Neuspokojivě hodnoceny jsou i některé další služby v kraji, které má kraj také v plánu postupně rozšířit a posílit, patří sem například služby osobní asistence, odborné poradenské služby, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi, terénní programy, denní stacionáře, azylové domy pro matky s dětmi, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, terapeutické komunity či služba krizové pomoci.

6 PROBLÉMOVÉ OBLASTI NEZISKOVÉHO SEKTORU

V této kapitole se pokusím nastínit problémové oblasti neziskového sektoru ve Zlínském kraji, ty lze však z velké míry uplatnit i na celý neziskový sektor v České republice. Pro napsání této práce jsem prostudovala řadu odborných materiálů, ve kterých jsem se setkala se spoustou názorů, myšlenek, doporučení a definování problémů vůbec. Vycházím tedy nejen z těchto přehledů, analýz a strategií neziskového sektoru prováděných kupříkladu ČSÚ, RVNNO, CVNS či Zlínským krajem, ale zároveň z osobních poznatků získaných při přípravě na svou diplomovou práci.

Problém č. 1 - Nedostatek informací o NNO

Zlínský kraj nemá dostatek informací o NNO, které zde působí. Podrobná analýza neziskového sektoru v kraji výrazně chybí. Za podstatný a základní krok rozvoje místního neziskového sektoru považuji vytvoření přehledu o počtu NNO registrovaných ve Zlínském kraji, jeho člení dle oboru působnosti, okresu působnosti a právní formy těchto institucí.

Problém č. 2 - Legislativa a právní prostředí

Zásadní problém vidím v *neexistenci jednotné definice nestátních neziskových organizací*. V této práci jste se mohli seznámit s užší definicí uváděnou RVNNO, ale také se širší definicí, ze které vychází například údaje ČSÚ. Tento problém se evidentně odráží v neziskovém sektoru Zlínského kraje, ale i celé České republiky. Při zpracování nejrůznějších celostátních a regionálních dokumentů, přehledů a analýz se vychází z různých definicí a pohledů. Data je pak problém účinně zpracovat a porovnat.

V daňové oblasti se naskýtá také řada výtek. Jde například o *nepřehlednou legislativu* či *nedostatečnou motivaci subjektů soukromého sektoru* v problematice dárcovství. Tyto soukromé subjekty (firmy, FO) si mohou poskytnutými dary neziskovým organizacím ponížit základ daně. Tento odpočet je však limitován a k dárcovství tak soukromé subjekty dostatečně nemotivuje.

Špatný výběr právní formy je často dalším problémem neziskových organizací. Ty volí „pohodlnější a na oko snazší“ variantu právní formy, která má vliv na činnost organizace i

v budoucnosti (může komplikovat například rozvoj instituce či její financování). Změnit právní formu organizace je pak značně obtížné.

Problém č. 3 - Finanční prostředky a dotační politika

Nedostatek financí, na který si stěžuje řada organizací Zlínského kraje, nevnímám jako nejdůležitější problém. Ano jistě, jsou ve Zlínském kraji organizace, které jsou více podporovány než ty ostatní, ale tento problém není jen problémem neziskového sektoru, je tomu tak i v podnikatelském a de facto i ve veřejném sektoru. Problémem je spíše *časově limitované financování NNO* (dotace na 1 rok), *nahrazování finančních prostředků státního rozpočtu financemi z operačních programů EU*, *závislost na jednom finančním zdroji*, *nedostatečný fundraising či špatné hospodaření s penězi* (špatné finanční řízení). Organizace Zlínského kraje také *nedostatečně využívají možností financování*, které se jim nabízejí od vstupu ČR do EU (např. podílet se na grantech s neziskovými organizacemi z jiných zemí apod.).

Problém č. 4 - Lidské zdroje

V nestátních neziskových organizacích působí většinou zaměstnanci oplývající obrovským nadšením pro věc, které jednoznačně patří mezi nejcennější hodnoty („stavební kameny“) instituce. Často však tyto organizace *postrádají zaměstnance z řad odborníků* (kvalitní manažery, odborně způsobilé zaměstnance či experty na legislativu nebo problematiku EU). Ve Zlínském kraji dochází také k růstu role dobrovolnictví, což znamená pro místní neziskové instituce na jednu stranu obrovské plus, ale na druhou stranu i nižší profesionalitu pracovní síly. Školení těchto dobrovolníků je sice podmínkou, ale dle mého názoru není prozatím v kraji nějak výrazně zajišťováno.

Problém č. 5 - Inovace, marketing, rozvoj

Nestátním neziskovým institucím registrovaným ve Zlínském kraji *chybí inovační přístup k řešení problémů, projektové myšlení, marketingové plánování, přistupování ke klientům jako k zákazníkům* či *propagace* činnosti. I k organizacím neziskového sektoru je třeba přistupovat jako k podnikatelským subjektům. V jejich podobě by však v koneč-

ném důsledku nešlo o maximalizaci zisku, ale o rozvoj, přiblížení se cílům a posláním organizace. Došlo by tak k rozvoji celého neziskového sektoru Zlínského kraje.

Problém č. 6 – Partnerství a spolupráce

Za neustálý problém je považováno partnerství mezi neziskovým sektorem a veřejnou správou, kdy jsou příspěvkové a rozpočtové organizace státu, krajů a obcí de facto konkurenty NNO. Osobně se domnívám, že byly do jisté míry „prolomeny ledy“ mezi Krajským úřadem Zlínského kraje a místními NNO. Prvním významným počinem bylo vytvoření portálu zlk.neziskovka.cz, jenž je pod záštitou Zlínského kraje. Spolupráci je však třeba neustále prohlubovat a věnovat jí pozornost. Jako *nedostatečnou hodnotím spolupráci mezi NNO a soukromými podnikatelskými subjekty* a také *spolupráci mezi nestátními neziskovými organizacemi navzájem*.

Problém č. 7 - Povědomí občanů

Dalším problémem neziskového sektoru Zlínského kraje by mohlo být nízké povědomí občanů o existenci či významu NNO. Ano samozřejmě, mnozí obyvatelé Zlínského kraje neumějí neziskový sektor přesně definovat nebo neví co si pod pojmem neziskovost vlastně představit, ale vědí, že v kraji takové organizace působí, což je velmi důležité. Problém vidím spíše v *nedostatečné propagaci činnosti NNO*, zejména pak nabízených výrobků, služeb a pořádaných akcí.

6.1 Identifikace základních problémů Zlínského kraje

Z výše uvedených problémových oblastí neziskového sektoru Zlínského kraje jsem vybrala ty, které považuji za základní. V následující kapitole se pak pokusím doporučit postupy k jejich řešení, které by mohly vést nejen k rozvoji samotných neziskových organizací, ale i celého neziskového sektoru Zlínského kraje.

Dle vlastního uvážení řadím mezi základní problémy neziskového sektoru Zlínského kraje *nedostačující informace* o NNO, *nedostatečnou spolupráci* s veřejným, podnikatelským

sektorem a NNO, v neposlední řadě také *správu financí* a *nedostatečné využití všech finančních možností*.

6.1.1 Specifické cíle

K podpoře a rozvoji neziskového sektoru ve Zlínském kraji navrhuji stanovení těchto cílů:

1. **Získat více informací o NNO působících v kraji.**
2. **Rozvíjet spolupráci s veřejnou správou a soukromým podnikatelským sektorem.**
3. **Více se zajímat o problematiku financování, využívat všech nabízených možností a důkladněji finance spravovat.**

6.2 Doporučené postupy k naplnění cílů

Doporučení k cíli 1. (viz. kapitola 6.1):

- **Vypracovat přehled o všech NNO působících v kraji (název přehledu: *Katalog NNO Zlínského kraje*).**

Vypracování přehledu by mělo na starosti oddělení pro neziskový sektor Krajského úřadu Zlínského kraje. Navrhuji vyhotovení tohoto katalogu v členění NNO dle právní formy, oboru působnosti a dle oblasti působení (podle okresů kraje). K vytvoření takového přehledu by mohla pomoci **povinná registrace** NNO na portálu zlk.neziskovka.cz.

- **Katalog NNO Zlínského kraje uveřejnit na portálu Zlínského kraje a zlk.neziskovka.cz.**

Doporučení k cíli 2. (viz. kapitola 6.1):

- **Spolupracovat na všech úrovních.**

Důležité je, aby organizace ve Zlínském kraji začaly spolupracovat na všech úrovních, tzn. nejen na místní a regionální úrovni, ale také na úrovni vnitrostátní a mezinárodní. Tato „vyšší“ forma spolupráce je významná zejména z hlediska rozvoje neziskového sektoru České republiky, kdy se NNO mohou podílet na přípravě rozvojových dokumentů.

- **Posílit spolupráci s veřejnou správou.**

Dobré vztahy a kvalitní spolupráce se subjekty státního sektoru jsou pro existenci a činnost neziskových organizací velmi důležité. Jejich základem je důvěra, tu však NNO vůči veřejné správě pomalu, ale jistě ztrácejí. Proto doporučuji v první řadě posílit důvěru mezi neziskovými institucemi a státními úředníky. Přikláním se také k tomu, aby veřejná správa i nadále zajišťovala organizacím finanční podporu a přistoupila k jejímu navýšení. Je totiž více než zřejmé, že stát i kraj podporují zejména ty podnikatelské subjekty a organizace, které sami zřídili. Veřejná správa by měla NNO zajistit také ekonomicko-právní podporu a stabilitu (oporu v legislativě, daních, apod.), kterou nevládní neziskové instituce více než postrádají.

Do budoucna by se měly organizace výrazněji podílet na přípravě rozvojových dokumentů neziskového sektoru Zlínského kraje, ale také ČR a na realizaci společných projektů ve všech oblastech působení NNO. Doporučuji spolupráci nevládních neziskových institucí a krajského úřadu na kampaních, které by byly zaměřeny na problémové oblasti Zlínského kraje. Dále doporučuji pokračovat v provozu internetového portálu zlk.neziskovka.cz a spolupráci při tvorbě přehledu NNO působících ve Zlínském kraji, který je navrhován v doporučení k bodu č. 1.

Doporučuji posílit propagaci činnosti a pořádaných akcí NNO v regionálním tisku a médiích. Navrhuji zde vytvořit prostor pro odborníka (kvalifikovaného zaměstnance) organizace, který by se mohl prostřednictvím tisku či jiných médií k dané problematice vyjádřit. Přispělo by to nejen ke zviditelnění instituce, ale i k posílení informovanosti široké veřejnosti. Neziskové organizace by rovněž ocenily i možnost bezplatně využívat některé prostory patřící Zlínskému kraji či si bezplatně zapůjčit technické vybavení kraje.

Jako výrazná forma pomoci se mi jeví i spolupráce NNO se středními, vyššími a vysokými školami v kraji, stejně tak knihovnami, muzei či galeriemi.

Obě strany, tzn. jak nestátní neziskové organizace, tak i veřejná správa by měly do budoucna usilovat o vybudování *vzájemného partnerství*.

- **Posílit spolupráci s podnikatelským sektorem.**

NNO by se měly více zaměřit na spolupráci s firmami, a to nejen ve Zlínském kraji. Pořádat sbírky na velkých firemních akcích, žádat o dary (finance, služby, výrobky, firemní

prostory, firemní zaměstnance jako dobrovolníky, aj.), zdarma využívat rad podnikových expertů (např. právníků, finančních poradců), atd. Neziskové organizace mohou podnikatelským subjektům na oplátku propůjčit svá jména, která by firmám pomohla při budování firemní kultury a image.

- **Posílit spolupráci s ostatními NNO.**

Neziskové organizace Zlínského kraje by měly více spolupracovat s ostatními neziskovými institucemi. Měly by usilovat o dlouhodobou vzájemnou spolupráci. Vyměňovat si tak zkušenosti s jinými organizacemi ve své působnosti, společně rozvíjet a usilovat o změny v neziskovém sektoru nejen Zlínského kraje, ale celé České republiky. Jako skvělá možnost mezinárodní spolupráce se mi jeví úzká spolupráce se Slovenskem, zejména pak se sousedícím Žilinským a Trenčínským krajem. Obrovskou výhodou je blízkost českého a slovenského jazyka (není zde jazyková bariéra, která by mohla vzájemnou spolupráci výrazně komplikovat).

Doporučení k cíli 3. (viz. kapitola 6.1):

- **Zaměřit se na vícezdrojové financování a fundraising.**

NNO Zlínského kraje jsou ve velké většině závislé na jednom finančním zdroji (především na státních dotacích), což způsobuje jejich nestabilitu. Měly by maximálně usilovat o získání finančních prostředků z většího počtu nezávislých zdrojů, více se zaměřit na prodej vlastních výrobků a služeb a organizování veřejných sbírek. Nevládní neziskové instituce by měly více rozvíjet individuální i firemní fundraising, vytvořit stálou pozici fundraisera a odborně ji obsadit.

- **Maximálně využívat prostředky ze strukturálních fondů EU.**

NNO působící v kraji by se měly v první řadě více vzdělávat v problematice EU, zejména pak v oblasti strukturálních fondů a legislativě. Dle mého názoru by se instituce měly odborněji a hlavně zavčasu začít připravovat na další programovací období. Při zpracování projektů doporučuji využít znalostí a zkušeností expertů. Nestátním neziskovým organizacím doporučuji nejen pomoc poradců, ale také využití možnosti se podílet na grantech s neziskovými organizacemi z jiných zemí, dále doporučuji posílit projektové myšlení v organizaci, a to nejen u vedoucích zaměstnanců.

- **Strategicky plánovat i v oblasti financí.**

V dnešní době se již strategické plánování netýká pouze podnikatelského sektoru, ale postupně je přenášeno do všech oblastí naší společnosti. Je tak více než nezbytné, aby si ho osvojily i instituce neziskového sektoru a začaly strategicky plánovat také ve financích. Základem je kvalifikovaně obsadit pozice ve finančním řízení (např. pozici finančního koordinátora). Vzhledem k české dotační politice, kdy je finanční podpora poskytována pouze na jeden rok, doporučuji nestátním neziskovým organizacím začít vytvářet finanční rezervy. A v neposlední řadě samozřejmě doporučuji efektivní využití veškerých finančních prostředků.

7 ZALOŽENÍ NEZISKOVÉHO ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍCH SLUŽEB VE ZLÍNSKÉM KRAJI

V sedmé, tedy poslední kapitole své práce se pokusím navrhnout postup k založení konkrétní nestátní neziskové organizace poskytující sociální služby ve Zlínském kraji. Tento návrh bude čistě fiktivní, měl by sloužit pouze jako návod či inspirace pro případné zakladatele podobných zařízení. Zároveň je však výsledkem mé diplomové práce, kde se budu snažit aplikovat veškeré poznatky získané při jejím studiu a psaní. V návrhu budu vycházet zejména ze zákona o sociálních službách (zákon č. 108/2006 Sb.), předešlé analýzy sociálních služeb, ale i identifikace problémových oblastí neziskového sektoru ve Zlínském kraji.

7.1 Obecná východiska při zakládání organizace

Rozhodneme-li se pro založení nestátního neziskového zařízení, je nezbytné, abychom vycházeli ze současné situace na trhu. V prvé řadě musíme zjistit, zda je „naše“ zařízení v kraji potřebné, zda bude mít klientelu. Dále si ověřit, že je zařízení realizovatelné, že máme k dispozici potřebné zdroje, prostory, personál, technické vybavení, apod. Ujasnit si jakou právní formu organizace zvolíme, protože ta může v budoucnu ovlivnit celý chod naší instituce a změna právní formy je pak značně obtížná. Zamyslet se nad strategií organizace (stanovení vizí a cílů, nabízených služeb a produktů, cílových klientů, ceníku, public relations, atd.). V neposlední řadě bychom se měli také zamyslet nad způsobem řízení a rozvojem organizace.

7.2 Podmínky registrace sociální služby

Sociální služby lze poskytovat **jen na základě registrace**. Pouze osoby blízké a fyzické osoby, které o osobu sice pečují, ale nevystupují jako poskytovatelé sociálních služeb (tzn. podnikatelé) této registraci nepodléhají.

O registraci sociální služby si je třeba zažádat a splnit její podmínky. Samotný postup registrace je uveden v kapitole 2.2 (viz založení), který se odvíjí od právní formy, jakou si pro činnost organizace zvolíme.

Podmínky registrace [6]:

1. podání písemné žádosti o registraci (viz kapitola 2.2),

2. prokázání bezúhonnosti a odborné způsobilosti všech fyzických osob, které budou přímo poskytovat sociální služby,
3. zajištění hygienických podmínek, jde-li o zařízení sociálních služeb,
4. vlastnické nebo jiné právo k objektu (prostorám), v nichž budou poskytovány sociální služby,
5. zajištění materiálních a technických podmínek,
6. majetek žadatele o registraci nesmí být v konkurzu.

Další nezbytnou podmínkou pro zahájení činnosti sociálních služeb je **uzavření pojistné smlouvy** pro případ odpovědnosti za škodu způsobenou při jejich poskytování. Úředně ověřená kopie musí být zaslána Ministerstvu vnitra ČR.

7.3 Východiska pro založení vlastního neziskového zařízení sociálních služeb (Memory, o.s.)

7.3.1 Obor a okres působnosti

Rozhodla jsem se založit **neziskové zařízení sociálních služeb pro seniory**, a to v krajském městě **Zlín** odkud pocházím. Mohu tak lépe posoudit nejen vybavenost a kvalitu poskytovaných sociálních služeb, ale i potřeby města. Také znalost místního trhu mi bude při zpracování projektu velkou výhodou.

Konkrétní činnost organizace volím na základě získaných informací a předešlých analýz. Dospěla jsem k závěru, že ze sociálních služeb poskytovaných seniorům jsou ve Zlíně nedostatečně hodnoceny odlehčovací služby, jak pobytové, tak i terénní, odborné sociální poradenství, osobní asistence a tísňová péče.

Projekt založení neziskové organizace bude zaměřen zejména na **odborné poradenství pro osoby s Alzheimerovou chorobou** a poskytování odlehčovacích terénních služeb.

Alzheimerova choroba postihuje stále více osob a stává se tak nedílnou součástí naší společnosti. Objevuje se zcela nová potřeba, která v minulosti byla zahrnuta mezi běžnou péči o seniory. Avšak osoby s Alzheimerem či jiným typem demence vyžadují speciální péči,

která je v celé České republice prozatím omezená a kapacity již existujících specializovaných zařízení (domovů se zvláštním režimem) jsou nedostačující.

7.3.2 Alzheimerova choroba

Alzheimerova choroba byla poprvé popsána na začátku 20. století německým lékařem Aloisem Alzheimerem. Jedná se o **degenerativní onemocnění mozku**, kdy dochází k zániku některých mozkových buněk a ke změně látkové přeměny v mozku. Toto onemocnění se projevuje **poruchou** tzv. kognitivních funkcí (**myšlení, paměti a úsudku**). Postihuje zejména staré občany (seniory – nad 80 let každého pátého), ale můžeme se s ní setkat i u mladších osob. Podle odhadů je touto nemocí postihnuto 17 – 25 mil. lidí na celém světě. Počet osob trpících Alzheimerovou chorobou stále stoupá a v roce 2030 by se měl vyšplhat až na 34 mil. Tento rapidní nárůst je očekáván z důvodu stárnutí populace. **Hlavní příčinou** vzniku tohoto onemocnění je **věk**. Vliv má také dědičnost, nízký stupeň dosaženého vzdělání („netrénovaný mozek“) či opakované údery do hlavy (pády). Příčinou Alzheimera u žen jsou také často hormony. [24]

Příznaky Alzheimerovy choroby [24]:

- poruchy paměti – zapomínání, obtížné zapamatování si nových věcí,
- poruchy prostorové orientace, přechodná časová dezorientace či horší představivost, a logické uvažování,
- poruchy chování – deprese, poruchy vnímání, dochází i ke změně povahy (sobectnost, soustředěnost sám na sebe),
- poruchy plynulého vyjadřování, aj.

Postupně se stav nemocného zhoršuje a v těžších stádiích nemoci, se pak setkáváme se závažnějšími poruchami, jako jsou halucinace a bludy, ztráta schopnosti číst, psát a počítat, poruchy chůze, řeči. V takovémto stadiu se osoba s Alzheimerem stává naprosto nesoběstačnou a zcela závislou na cizí pomoci.

Stádia nemoci [24]:

1. *začínající a lehká demence* – osoba je relativně samostatná (není třeba nepřetržitého dohledu),

2. *středně pokročilá a rozvinutá demence* – u osoby dochází k omezené soběstačnosti (potřebuje trvalý dohled - využití denních či pobytových sociálních zařízení),
3. *těžká demence* – osoba je zcela nesoběstačná (je třeba dlouhodobé zdravotně-sociální péče).

7.3.3 Právní forma

Z možných právních forem NNO uvedených v teoretické části volím **občanské sdružení**, které se mi pro vybranou činnost jeví jako nejvýhodnější. Jde se o sdružení alespoň tří občanů (jeden z nich musí být starší 18-ti let), kteří mají podobné zájmy a chtějí je prosadit. Za hlavní výhodu považuji poměrně jednoduché zřízení sdružení, kdy stačí vytvořit přípravný výbor a podat návrh na registraci spolu se stanovami Ministerstvu vnitra ČR (není třeba povolení). *Obecně prospěšná společnost* se jeví ve své podstatě také jako vhodná právní forma organizace, která se zakládá za účelem poskytování obecně prospěšných služeb. Občanské sdružení však může stejně tak nabízet veřejně prospěšné služby a nemusí dodržovat tak přísné podmínky jako obecně prospěšná společnost, protože vychází z daleko jednoduššího a shovívavějšího zákona (každý občan má právo se svobodně sdružovat). Sdružení má možnost využívat vícezdrojového financování, nemusí vydávat výroční zprávu ani procházet auditem, což považuji za jeho další výhody. K výběru právní formy přispívá samozřejmě i fakt, že občanské sdružení patří mezi nejčastější právní formy nestátních neziskových organizací působících v České republice.

7.3.4 Lokalizace a prostory

Poradenské centrum je třeba lokalizovat v centru města, aby bylo maximálně dostupné široké veřejnosti. V úvahu přichází využít volných prostor v některé z budov areálu Svit, který se nachází v centru Zlína (např. budovy č. 51, která leží hned naproti Zlínské poliklinice, a.s.). Další z možností je Dům kultury, s.r.o. ve Zlíně, který v současné době nabízí nebytové prostory k dlouhodobému pronájmu. Dům kultury je rovněž situován v centru města a nabízené prostory zcela vyhovují poradenskému centru. Mimo jiné v budově sídlí také Poradna pro uživatele sociálních služeb Zlín a Soukromá střední škola pedagogická a sociální ve Zlíně, se kterými by organizace mohla v budoucnu spolupracovat.

Pro svou organizaci volím tedy **prostory v Domě kultury ve Zlíně**.

7.4 Projekt založení neziskového zařízení Memory, o.s. – Odborné poradenství pro osoby s Alzheimerovou chorobou

Ve Zlínském kraji bude zřízena nestátní nezisková organizace Memory, o.s., která poskytuje odborné poradenství osobám trpícím Alzheimerovou chorobou. Slouží nejen lidem postiženým touto nemocí, ale také jejich příbuzným, pečovatelům či široké veřejnosti. Vedle poradenských služeb nabízí i terénní odlehčovací služby, které jsou v kraji stále velmi potřebné.

7.4.1 Stanovy občanského sdružení Memory, o.s.

Nově zřizovaným občanským sdružením doporučuji vyhotovit stanovy ve spolupráci s právníkem. Důležité je, aby jim byla věnována dostatečná pozornost, aby byly jasně a srozumitelně formulovány a splňovaly veškeré náležitosti. Následující stanovy organizace Memory, o.s. jsem vytvořila za pomoci vzoru uvedeného v knize Právní minimum pro pracovníky neziskových organizací (a nejen pro ně), kterou napsal Jan Hloušek.

I. Název a sídlo sdružení

Oficiální **název** občanského sdružení je **Memory, o.s. - Odborné poradenství pro osoby s Alzheimerovou chorobou**. Ve zkrácené verzi lze použít **Memory, o.s.**

Sídlo sdružení: Gahurova 5265, 760 05 Zlín.

II. Právní postavení sdružení

Sdružení je založena v souladu se zákonem č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů.

Sdružení je právnickou osobou registrovanou u Ministerstva vnitra ČR.

Jedná se o organizaci neziskovou, zcela dobrovolnou, nezávislou a nepolitickou.

III. Poslání a cíle sdružení

Sdružení je založeno na základě společného zájmu členů, kteří chtějí prostřednictvím své činnosti pomoci osobám postiženým demencí. Jeho **posláním** je zvýšit informovanost a zlepšit kvalitu života lidí trpících Alzheimerovou chorobou.

Cíle neziskového zařízení Memory, o.s.:

1. Zvýšit povědomí o Alzheimerově chorobě (jejich příčinách, příznacích a úskalích, způsobů pomoci a možnostech řešení).
2. Zvýšit informovanost nemocných, jejich příbuzných, pečujících osob a široké veřejnosti.
3. Prostřednictvím poskytovaných služeb zlepšit kvalitu života osob trpících Alzheimerovou chorobou.
4. Zejména rodinným příslušníkům usnadnit díky poskytovaným službám péči o nemocné (poskytnou jim cenné rady, názorné ukázky podpůrných aktivit či umožnit nezbytný odpočinek).
5. Získat finanční prostředky pro podporu cílů a zajistit jejich stabilitu.
6. Spolupracovat s podobně zaměřenými subjekty.

IV. Členství

Členem občanského sdružení Memory, o.s. mohou být pouze fyzické osoby starší 18-ti let, které souhlasí se stanovami a cíli organizace.

Členství **vzniká** dnem přijetí za člena (akceptováním písemné žádosti - přihlášky). O přijetí nových členů rozhoduje rada sdružení

Členství **zaniká**:

- písemným oznámením člena o ukončení členství,
- rozhodnutím valné hromady o ukončení členství,
- zánikem sdružení,
- úmrtím člena.

Dokladem o členství v organizaci Memory, o.s. je **členský průkaz** vydaný radou sdružení.

V. Práva a povinnosti členů

Člen má **právo**:

- podílet se na činnosti organizace,
- účastnit se valné hromady a hlasovat,
- volit orgány občanského sdružení,

- být volen do orgánů občanského sdružení,
- na informace související s činností organizace,
- podávat návrhy či připomínky k činnosti sdružení.

Člen má **povinnost**:

- řídit se stanovami sdružení,
- podílet se na činnosti organizace v souladu se stanovenými cíli,
- řádně platit stanovené členské příspěvky,
- dbát dobrého jména organizace.

VI. Orgány sdružení

Orgány občanského sdružení Memory, o.s.:

- a) valná hromada,
- b) rada sdružení
- c) předseda.

Valná hromada

Valná hromada je nejvyšším orgánem sdružení. Tvoří ji všichni členové občanského sdružení. Valná hromada je svolávána předsedou sdružení dle potřeby, minimálně však dvakrát ročně. Schůze valné hromady může být také svolána více jak 1/3 členů sdružení. Valná hromada je usnášeníschopná za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů a rozhodnutí přijímá na základě hlasování. O změně stanov či zániku sdružení je třeba rozhodnout dvoutřetinovou většinou hlasů všech členů sdružení, v ostatních záležitostech rozhoduje nadpoloviční většinou přítomných členů.

Valná hromada:

- rozhoduje o změnách stanov sdružení,
- rozhoduje o zrušení sdružení,
- volí členy rady sdružení,
- rozhoduje o zrušení členství,
- rozhoduje o výši členských příspěvků,

- schvaluje výroční zprávu, rozpočet a roční účetní uzávěrku hospodaření,
- kontroluje činnost rady,
- rozhoduje o řešení sporů uvnitř sdružení.

Rada sdružení

Rada sdružení je tříčlenná a je výkonným orgánem společnosti (koordinuje činnost sdružení). Členové jsou voleni valnou hromadou vždy na jeden rok. Ze svého středu si volí předsedu, odvolává ho a stanovuje rozsah jeho pravomocí. Rada sdružení se schází dle potřeby, avšak nejméně jednou za dva měsíce. Je usnášeníschopná, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. Zpracovává roční účetní závěrku a předkládá ji valné hromadě ke schválení.

Předseda

Předseda je statutárním zástupcem sdružení Memory, o.s., jedná jeho jménem, přijímá zaměstnance sdružení, rozhoduje o běžných záležitostech. Volba, odvolání i rozsah jeho pravomocí je v kompetenci rady sdružení. Svolává a řídí jednání rady, valné hromady a předkládá jim zprávy o činnosti a hospodaření organizace. Je zodpovědný za plnění rozhodnutí rady, vedení účetní evidence a plynulý chod občanského sdružení Memory, o.s.

VII. Zásady hospodaření

Veškeré prostředky sdružení Memory, o.s. jsou účelově vázány, a to ve vztahu k definovaným cílům organizace.

Prostředky jsou získávány z těchto zdrojů:

- granty, dotace z veřejných rozpočtů,
- dary a příspěvky fyzických a právnických osob,
- odkazy a dědictví,
- příjmy z vlastní činnosti,
- členské příspěvky,
- výnosy majetku.

Za hospodaření občanského sdružení je odpovědná rada sdružení, která každoročně zpracovává finanční zprávu (včetně účetní závěrky) a předkládá ji valné hromadě ke schválení.

VIII. Zánik sdružení

Sdružení Memory, o.s. **zaniká:**

- rozhodnutím valné hromady dvouřetinovou většinou hlasů všech členů sdružení,
- pravomocným rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR.

Je-li sdružení dobrovolně rozpuštěno valnou hromadou, musí být současně rozhodnuto i o majetkovém vypořádání. V případě zániku sdružení Memory, o.s. bude všecek majetek převeden jiné neziskové organizaci s podobným posláním.

IX. Závěrečná ustanovení

Sdružení může na základě rozhodnutí valné hromady vydat organizační a jednací řád sdružení.

Tyto stanovy jsou platné ode dne registrace u Ministerstva vnitra ČR.

[5]

7.4.2 Základní informace o nestátní neziskové organizaci Memory, o.s.

Název:	Memory, o.s. – Odborné poradenství pro osoby s Alzheimerovou chorobou
Adresa:	Gahurova 5265, 760 05 Zlín
Tel:	+420 577 210 310
E-mail:	memory@memory.o.s.cz
www:	www.memory.cz
Předseda sdružení:	Bc. Petra Juříková
Číslo účtu:	1592395192 / 0800
IČ:	12578032
DIČ:	CZ12578032

7.4.3 Poslaní a cíle organizace

Posláním nestátní neziskové organizace Memory, o.s. je *zvýšení informovanosti a zlepšení kvality života lidí trpících Alzheimerovou chorobou*. Odborné rady a informace poskytuje nejen nemocným, ale také rodinným příslušníkům a široké veřejnosti. Svým klientům nabízí kromě odborného poradenství také terénní odlehčovací služby.

Cíle neziskového zařízení Memory, o.s.:

- **Zvýšit povědomí** o Alzheimerově chorobě (jejich příčinách, příznacích a úskalích, způsobů pomoci a možnostech řešení).
- **Zvýšit informovanost** nemocných, jejich příbuzných, pečujících osob a široké veřejnosti.
- **Zlepšit kvalitu života osob trpících Alzheimerovou chorobou** prostřednictvím poskytovaných služeb.
- **Zlepšit kvalitu života pečujících** o nemocné prostřednictvím poskytovaných služeb.
- **Získat finanční prostředky** pro podporu cílů a zajistit jejich stabilitu.

7.4.4 Nabízené služby a produkty

Občanské sdružení Memory, o.s. nabízí svým klientům zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutickou činnost a pomocnou ruku při uplatňování práv a obstarávání osobních záležitostí. Veškeré služby jsou bezplatné, pokud zde není uvedeno jinak.

Konkrétně poskytuje tyto služby:

- **Odborné poradenské služby**

Nezisková instituce Memory, o.s. poskytuje odborné poradenství v problematice Alzheimerovy choroby. Klienti mohou využít nejen osobní návštěvy, ale i poradenské linky (tel.: +420 577 210 311), kdy cena hovoru odpovídá běžným cenám. Sdružení nabízí cenné informace a rady o příčinách, příznacích, projevech a úskalích nemoci, jejím průběhu, ale i o možnostech léčby a způsobech péče. Dále poskytuje informace o sociálních a zdravotních zařízeních orientujících se na osoby s demencí, informace týkající se státní sociální

podpory (příspěvek na péči) či zprostředkovává kontakt s dalšími odborníky. Mezi nepostradatelné rady organizace patří jak vést nemocné k soběstačnosti, jak zachovat jejich fyzickou kondici, jak předcházet poruchám chování nebo jak naplnit den či upravit domácnost nemocného (v těchto případech je využito i názorných ukázek, viz následující bod).

- **Simulace podpůrných aktivit a cvičení**

Smyslem této služby je zaučit zejména rodinné pečující v péči o osoby s Alzheimerovou chorobou. Pracovníci organizace poskytují pečujícím osobám názorné ukázky prospěšných aktivit přímo v prostorách poradny. Tyto aktivity jsou zaměřeny zejména na podporu mozku (trénování paměti), fyzické cvičení (kinezioterapie), emoční naladění, apod.

- **Terénní odlehčovací služby**

Sdružení nabízí svým klientům také terénní odlehčovací služby. Ty jsou poskytovány v přirozeném prostředí nemocného, podmínkou je snížená soběstačnost klienta. Jedná se například o pomoc při oblékání, hygieně, zajištění stravy či zvládnání běžných úkonů. Cílem nabízených odlehčovacích služeb je umožnit pečujícím nezbytný odpočinek. Služba je poskytována za úplatu.

- **Psychologická pomoc**

Součástí pracovního týmu neziskového zařízení Memory, o.s. je i psycholog. Klienti tak mohou v případě potřeby využít jeho profesionální pomoci.

- **Odborné meetingy**

Organizace pořádá na vybrané téma vždy jednou za měsíc odborné meetingy, které jsou zaměřeny na problematiku Alzheimerovy choroby a s ní souvisejících úskalí a obtíží. Meetingy jsou veřejné. Probíhají v odpoledních hodinách, kdy je do centra přizván odborník (expert), který se k danému tématu vyjadřuje a poskytuje tak cenné informace a rady účastníkům. Následně je ponechán prostor k hromadné diskusi.

- **Zapůjčení pomůcek**

Sdružení svým klientům nabízí nejen krátkodobé, ale i dlouhodobé zapůjčení různých pomůcek (např. gymnastických míčů, puzzlí, atd.).

Mezi nabízené produkty NNO patří:

- **vlastní tištěné materiály** (např. „Manuál pro osoby s Alzheimerem“, který uvádí základní informace o nemoci, způsoby léčby s uvedenými příklady aktivit či nezbytné kontakty) – tyto produkty jsou poskytovány zdarma,
- **potravinové doplňky** – např. Ginkgo biloba (Jinan dvoulaločný), která zvyšuje prokrvení mozku (posiluje paměť) – potravinové doplňky jsou klientům prodávány za zvýhodněné ceny.

7.4.5 Cíloví klienti

Poskytované služby jsou určeny osobám, které trpí prvním stádiem Alzheimerovy choroby, tedy osobám se začínající a mírnou demencí. Cílovými klienty nejsou pouze osoby postižené touto nemocí, ale rovněž jejich blízcí, pečovatelé a široká veřejnost.

7.4.6 Zabezpečení poskytované služby

Technické a materiální zajištění

Pro provoz organizace je nezbytný pronájem dvou kanceláří (rozloha 20 m² / kancelář) a nebytových prostor o rozloze 74 m². Menší prostory budou využity k poradenské a kancelářské činnosti (poradna a pracovní kancelář pro zaměstnance). Prostory o rozloze 74 m² budou sloužit k ostatním činnostem organizace, kdy velká část bude vytvářet vlnidné a přehledné prostředí domova, zbytek prostoru bude vyhrazen pro práci psychologa.

Pronájem prostor je třeba právně ošetřit, a to **nájemní smlouvou** uzavřenou s pronajímatelem nemovitosti (jejím výlučným vlastníkem).

Prostory jsou v dobrém stavu, o jejich údržbu se stará pronajímatel, není tak třeba žádných rekonstrukcí.

Kancelářské prostory jsou vybaveny základním kancelářským nábytkem, tzn. stoly, židlemi, skřínkami, osvětlením. Je potřeba zajistit pouze technické vybavení kanceláří a vybavit nebytový prostor z hlediska potřeb psychologické poradny a potřeb klientů (tzn. vytvořit vlnidné prostředí domova, které bude využito k zaučování klientů v péči o nemocné). Vybavení těchto prostor je však z velké části zajištěno formou darů (nábytek, gauč).

Bude třeba pořídit:

- výpočetní techniku (PC), tiskárnu, telefon,
- koberec (75 m²), konferenční stůl, 2 x křeslo, polohovací křeslo, lampičku, 2 x věšák,
- dekorativní předměty,
- kancelářské potřeby,
- pomůcky k činnosti organizace (gymnastické míče, puzzle, atd.),
- nápojové sklo, barely se stolní vodou.

Internetové připojení je zajištěno zdarma v rámci spolupráce s Krajskou knihovnou Františka Bartoše ve Zlíně (propůjčení sítě).

Personální zajištění

Pracovní tým organizace Memory, o.s. tvoří pět zaměstnankyň, se kterými byla uzavřena pracovní smlouva. Čtyři pracovnice jsou zaměstnány na hlavní pracovní poměr na dobu neurčitou a jedna pracovnice je přijata pouze na vedlejší pracovní poměr (12 hodin týdně), s níž byla uzavřena pracovní smlouva na dobu určitou, a to na 12 měsíců.

Jedná se o kvalifikovaný personál, který je na problematiku demence zaměřen a před zahájením činnosti organizace byl řádně proškolen.

Úklidové práce jsou zajištěny ze strany pronajímatele a zahrnuty v ceně nájemného.

Zaměstnanci:

Mgr. Hana Semelová – pracovní poradce/sociální pracovnice – HPP (pracovní smlouva na dobu neurčitou),

Mgr. Veronika Mikulčíková – sociální pracovnice – HPP (pracovní smlouva na dobu neurčitou),

Mgr. Renata Kalíšková – sociální pracovnice – HPP (pracovní smlouva na dobu neurčitou),

Bc. Petra Juříková – administrativní pracovnice – HPP (pracovní smlouva na dobu neurčitou),

Mgr. Lenka Pochylá – psycholožka – VPP (dohoda o pracovní činnosti, uzavřena na 12 měsíců).

Provozní doba sdružení

Otevírací doba neziskové organizace Memory, o.s. je vždy od pondělí do pátku od 9:00 do 17:00 hod. V této době mohou klienti organizaci osobně navštívit nebo využít její poradenské linky (tel.: +420 577 210 311). Provozní doba se vztahuje nejen na poradenské služby, ale i terénní odlehčovací služby. Výjimkou jsou služby psychologa, který je v neziskovém zařízení Memory, o.s. zaměstnán pouze na vedlejší pracovní poměr. Psychologické pomoci tak mohou klienti využít vždy v pondělí, středu a pátek od 13:00 do 17:00 hod.

Tabulka. 11. Provozní doba neziskového zařízení Memory, o.s.

Druh služby	Provozní doba	
Odborné poradenství	pondělí – pátek	9 – 17 hod.
Odlehčovací služby (terénní)	pondělí – pátek	9 – 17 hod.
Služby psychologa	pondělí, středa, pátek	13 – 17 hod.

Poplatky za poskytované služby

Jedinou zpoplatněnou službou občanského sdružení Memory, o.s. je poskytování terénních odlehčovacích služeb.

Ceník odlehčovací služby:

100,- Kč / 1 hodina odlehčovací služby

Cena služby se vypočítá dle skutečně spotřebovaného času, kterého bylo třeba k zajištění požadovaného úkonu. V případě kratší služby je zpoplatněna každá započatá půl hodina (50,- Kč / za 30 min.).

Placeny jsou také *náklady spojené s dopravou* (např. odvoz k lékaři).

5,- Kč / km

7.4.7 Spolupráce

Nezisková organizace Memory, o.s. chce využít veškerých nabízených možností spolupráce jak s veřejnou správou, tak i podnikatelským sektorem a ostatními NNO. Spolupráci chce rozvinout nejen na místní a regionální úrovni, ale také na úrovni vnitrostátní a mezinárodní.

Instituce má v úmyslu úzce spolupracovat s veřejnou správou, využít její finanční podpory, podílet se na přípravě rozvojových dokumentů sociálních služeb Zlínského kraje, ale i celé ČR, pořádat společně s krajským úřadem kampaně v rámci osvěty Alzheimerovy choroby, posílit propagaci sociálních služeb v regionálních médiích, využít podpory organizací, jejíž zřizovatelem je kraj (např. Krajské knihovny Františka Bartoše – přístup k internetu, odborná literatura, atd.). Neziskové zařízení Memory, o.s. je také odhodláno navázat spolupráci zejména se středními a vysokými školami. V první řadě bude oslovena Soukromá střední škola pedagogická a sociální ve Zlíně, která sídlí rovněž v domě kultury. Organizace chce škole nabídnout zajištění studentské praxe a využít tak pomoci studentů sociálního zaměření.

Spolupráci s podnikatelským sektorem chce založit na vzájemné prospěšnosti, tzn. firemní sponzorství (finanční prostředky, služby, produkty, technické vybavení, pronájem prostor či pomoc dobrovolníků z řad zaměstnanců) x propůjčení jména organizace Memory, o.s. (budování firemní image, kultury). Organizace chce oslovit nejen místní podnikatelské subjekty, ale i další firmy z ČR a zahraničí (především Slovenska).

Ve spolupráci s ostatními nestátními neziskovými institucemi se především hodlá podílet na rozvoji občanské společnosti, vzájemně si vyměňovat zkušenosti a vzdělávat se, rozšiřovat své služby a budovat další nezisková zařízení. Nabízí se zejména spolupráce s institucemi podobně zaměřenými (například s Českou Alzheimerovskou společností, apod.).

7.4.8 Řízení, propagace a rozvoj organizace

K řízení občanského sdružení Memory, o.s. bude použit **marketingový přístup**. Organizace má v úmyslu uplatnit strategii dlouhodobé udržitelnosti, držet se svého poslání, své vize, svých dlouhodobých cílů, nabízet pouze kvalitní produkt (službu), přistupovat ke klientovi jako k zákazníkovi, který má jisté potřeby a přání, věnovat se public relations, fundrais-

gu, finančnímu řízení a rozvoji svých zaměstnanců. Snahou sdružení je budovat image organizace, bojovat za své zájmy a poslání, využívat nových příležitostí.

Propagaci bude organizace zajišťovat prostřednictvím:

- vlastních internetových stránek,
- registrace na portálu zlk.neziskovka.cz,
- prvotní reklamní kampaně ve spolupráci s krajským úřadem,
- pořádání odborných meetingů a akcí,
- reklamy v médiích.

7.5 Finanční zajištění projektu

Nestátní nezisková organizace Memory, o.s. má v úmyslu využít všech nabízených možností financování, zejména pak dotací z veřejných rozpočtů (MPSV, Zlínský kraj, město Zlín) a darů (firmy, jednotlivci). Příjmy sdružení jsou také tvořeny klientskými poplatky, členskými příspěvky a příjmy z vlastní činnosti. Nabízí se také možnost využití finanční podpory ze strukturálních fondů, nadací a nadačních fondů, jiných NNO či zahraničních organizací.

Náklady a výnosy organizace Memory, o.s., které zde uvádím jsou pouze orientační.

7.5.1 Očekávané náklady

A. Náklady spojené se zřízením organizace

Před zahájením činnosti bylo třeba nakoupit toto vybavení: PC včetně softwaru, tiskárna, telefon, koberec (75 m²), konferenční stůl, křeslo (2x), polohovací křeslo, lampička, věšák (2x), dekorační předměty, nápojové sklo, pomůcky (gym. míče, puzzle, aj., a to ve výši 1 350 Kč – zřizovací náklad), kancelářské potřeby (250 Kč zřizovací náklad).

Celkové materiální náklady spojené se zřízením organizace činní: **53 310,-**

Součástí nákladů na zřízení organizace jsou také právní služby, kterých bylo využito při sepisování stanov organizace Memory, o.s.

Právní služby celkem: 2 700,-

Před zahájením činnosti byl personál řádně proškolen.

Cena školení: 2 450,- (490 Kč / osoba)

Jedna ze zaměstnankyň propůjčila svůj automobil k činnosti organizace, ten však bylo třeba podrobit revizi.

Revize automobilu: 1 000,-

Celkové náklady na zřízení organizace Memory, o.s.: 59 460 Kč

B. Měsíční náklady na provoz organizace

Mzda zaměstnanců organizace Memory, o.s. je stanovena dle průměrných výdělků ve Zlínském kraji, které jsou uvedeny na webových stránkách ISPV (Informační systém o průměrném výdělků).

Sociální pracovník (3x) – 102 Kč / hod.

$$102 \times 8 \times 20 = 16\,320,-$$

Psycholog – 154 Kč / hod.

$$154 \times 4 \times 12 = 7\,392,-$$

Administrativní pracovník (pokladní / účetní) – 134 Kč / hod.

$$134 \times 8 \times 20 = 21\,440,-$$

Tabulka. 12. Měsíční náklady organizace Memory, o.s.

Měsíční náklady na sociální službu	
1. Provozní náklady	26 650
1.1. Materiálové náklady	2 550
pomůcky (gym. míče, puzzle, aj.)	500
kancelářské potřeby	400
pohonné hmoty	1 200
ostatní	450
1.2 Nemateriálové náklady	24 100
energie	3 000
nájemné	18 000
ostatní (tel., propagace, atd.)	3 100
2. Osobní náklady celkem	105 019
2.1. Mzdové náklady	77 792
2.2. Odvody na sociální a zdravotní pojištění	27 227
CELKEM	131 669

C. Odhadované roční náklady na provoz organizace

$$131\,669 \times 12 = 1\,580\,028,-$$

D. Náklady v červenci 2010

Tabulka č. 12 udává odhadované náklady na sociální službu v červenci 2010, tzn. v prvním měsíci činnosti organizace Memory, o.s. (běžné měsíční náklady + zřizovací náklady).

Tabulka. 13. Náklady na sociální službu v červenci 2010

Náklady na sociální službu 7/2010	
1. Provozní náklady	85 310
1.1. Materiálové náklady	55 860
PC včetně softwaru	18 000
tiskárna	2 500
telefon	2 000
koberec (75 m ²)	15 000
konferenční stůl	1 200
křeslo (2x)	2 800
polohovací křeslo	4 200
lampička	600
věšák (2x)	1 700
dekorační předměty	3 500
nápojové sklo	210
pomůcky (gym. míče, puzzle, aj.)	1 850
kancelářské potřeby	650
pohonné hmoty	1 200
jiné (voda, atd.)	450
1.2 Nemateriálové náklady	29 450
1.2.1. energie	3 000
1.2.2. opravy a udržování	
opravy a udržování aut	1 000
1.2.4. ostatní služby	
nájemné	18 000
telefonní služby	1 500
právní služby	2 700
školení a kurzy	2 450
propagace	800
2. Osobní náklady celkem	105 019
2.1. Mzdové náklady	77 792
2.2. Odvody na sociální a zdravotní pojištění	27 227
CELKEM	190 329

E. Náklady za rok 2010 (za 6 měsíců)

$$190\,329 + 5 \times 131\,669 = 848\,674,-$$

7.5.2 Očekávané výnosy z vlastní činnosti organizace

Největším zdrojem příjmů z vlastní činnosti budou pro sdružení Memory, o.s. **odlehčovací služby**, které jsou zpoplatněny. Poskytovat tyto služby je náplní jedné ze sociálních pracovníků. Při plném využití služby se očekávají tyto výnosy:

$$100 \times 8 \times 20 = 16\,000,- / \text{měsíc}$$

$$16\,000 \times 12 = 192\,000,- / \text{rok}$$

Mezi příjmy z vlastní činnosti řadíme také členské příspěvky (120 Kč / rok), hrazené cestovní výlohy spojené s poskytováním odlehčovacích služeb, příjmy z pořádaných sbírek, atd. Tyto příjmy však není snadné odhadnout.

7.5.3 Zdroje financování v roce 2010

V této podkapitole vycházím z obecných způsobů financování sociálních služeb, které uvádí Zlínský kraj (viz tabulka č. 14).

Tabulka. 14. Modelová struktura financování sociálních služeb pro seniory ve Zlínském kraji (v %)

Zdroj finančních prostředků	Odborné sociální poradenství	Terénní odlehčovací služby
MPSV	70	40
Zlínský kraj		5
Obec	25	22
Uživatelé		31
Ostatní zdroje	5	2
Celkem	100	100

Organizace se orientuje na obě služby v rámci jednoho sdružení, bude tak žádat o dotaci na činnost celé instituce. Provedla jsem tedy jakýsi procentuální odhad financování. V tabulce č. 15 je uvedena struktura financování sdružení Memory, o.s., kdy výnosy za rok 2010 odpovídají nákladům v roce 2010.

Tabulka. 15. Financování sociálních služeb organizace Memory, o.s. v roce 2010 (1.7 – 12.12)

Zdroj finančních prostředků	Výnosy v Kč
MPSV (55 %)	466 771
Zlínský kraj (5 %)	42 434
Město Zlín (23 %)	195 195
Uživatelé (12 %)	101 840
Ostatní zdroje (5 %)	42 434
Celkem	848 674

Nestátní nezisková organizace Memory, o.s. bude žádat o dotaci u MPSV v rámci programu podpory A (služby místního či regionálního charakteru), a to ve stanovených mimořádných termínech (od 1. června 2010 do 30. června 2010).

Dále bude s jistotou žádat o dotaci ze Sociálního fondu statutárního města Zlína. Příjem žádostí o dotaci na rok 2010 byl však ukončen v říjnu 2009. O dotaci si je možné zažádat i v průběhu roku, žádost však musí být schválena správní radou. Nemáme tak žádné záruky, že nám bude dotace poskytnuta.

Můžeme zažádat také o dotaci ze Sociálního fondu Zlínského kraje, a to nejpozději do 7. 4. 2010 (to však z hlediska časové realizace projektu nebude možné).

Příjmy od uživatelů plynou z poskytovaných odlehčovacích služeb.

Položku ostatní výnosy tvoří dary, členské příspěvky a jiné výnosy plynoucí z vlastní činnosti organizace.

7.6 Popis realizace projektu

V následující tabulce je uveden harmonogram realizace projektu založení nestátní neziskové instituce Memory, o.s. v roce 2010.

Tabulka. 16. Harmonogram realizace projektu založení organizace Memory, o.s.

Rok 2010	Popis činnosti
Únor	Vytvoření přípravného výboru občanského sdružení (Bc. Petra Juříková, Mgr. Hana Semelová, Mgr. Veronika Mikulčíková).
Březen	Pronájem prostor v Domě kultury ve Zlíně.
	Výběrové řízení.
Duben	Žádost o dary, materiální a technické zajištění organizace.
Květen	Sepsání stanov.
	Uzavření pojistné smlouvy (zajištění odpovědnosti za škodu způsobenou při poskytování sociálních služeb) a zaslání úředně ověřené kopie Ministerstvu vnitra ČR.
	Podání žádosti o registraci MV ČR.
	Školení zaměstnanců.
Červen	Registrace neziskového zařízení Memory, o.s.
	Podání žádosti o dotaci MPSV ČR.
	Podání žádosti o dotaci Magistrátu města Zlína.
	Ustavující členská schůze sdružení.
	Reklamní kampaň NNO Memory, o.s. ve spolupráci s krajským úřadem.
Červenec	Zahájení činnosti NNO.

7.7 Námety na další možné projekty

Námět č. 1:

V souvislosti s projektem neziskového zařízení Memory, o.s. navrhuji v budoucnu ve Zlíně vybudovat také **domov se zvláštním režimem**, který by byl de facto náhradním prostředím

domova pro osoby trpící těžkým stádiem Alzheimerovy choroby či jiným typem demence (tzn. pro osoby nesoběstačné a zcela závislé na cizí pomoci).

Osoby s demencí vyžadují zvláštní odbornou péči a speciálně uzpůsobené domácí prostředí, v němž je zachována jejich bezpečnost, soběstačnost a důstojnost, proto je třeba navýšit kapacitu těchto zařízení a „neodbývat“ nemocné nedostatečnou péčí v domovech pro seniory. Kapacita domovů se zvláštním režimem je ve Zlínském kraji výrazně nedostačující. Jako obyvatelka města Zlína, navrhuji k vybudování domova se zvláštním režimem využít zastaralých a nevyužitých prostor hotelu Sole. Projekt by mohl být financován prostřednictvím dotace z EU a na financování provozu by se pak podíleli zejména uživatelé (více než 50 %), veřejné rozpočty (MPSV, ZLK), fondy zdravotních pojišťoven, dárci, atd.

Projekt domova se zvláštním režimem by mohl být provázán se sdružením Memory, o.s. Zařízení by spolu mohla úzce spolupracovat (vzájemně se propagovat, informovat, vyměňovat si zkušenosti, pomáhat si, pořádát společné akce či shánět finanční prostředky).

Námět č. 2:

Ve Zlínském kraji byla zjištěna také nedostačující kapacita **chráněného bydlení**. Navrhuji pobytovou službu chráněného bydlení rozšířit zejména v okrese Kroměříž, kde je evidován největší počet osob se zdravotním postižením. Osobně se zde zaměřím na město Kroměříž.

Chráněné bydlení je pobytovou službou pro osoby se zdravotním postižením nebo chronickým onemocněním poskytovanou za úplatu. Nejčastěji bývá poskytována lidem s lehkým nebo středně těžkým mentálním postižením. Smyslem chráněného bydlení je umožnit těmto dospělým lidem žít co nejběžnější život v přirozeném prostředí města či vesnice.

Navrhuji proto využít bytového fondu nebo zastaralých a nevyužitých rodinných domů v Kroměříži. V případě nové výstavby či rekonstrukce by mohla potenciální organizace využít dotaci z EU. Provoz chráněného bydlení by byl financován především z poplatků uživatelů, také z dotací z veřejných rozpočtů, darů a jiných zdrojů. Jako výborná forma pomoci se mi jeví spolupráce s místní chráněnou dílnou ERGO, která zaměstnává pouze osoby se zdravotním postižením. Obyvatelé chráněného bydlení by tak měli příležitost snadněji získat zaměstnání (podmínkou pro přijetí totiž je, aby byl uchazeč zaměstnán nebo alespoň aktivně práci hledal).

ZÁVĚR

Cílem mé diplomové práce bylo vytvořit projekt založení a efektivního fungování neziskového zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji. Samotnému projektu však předcházely jednotlivé analýzy, které měly čtenáře seznámit se současným stavem dané problematiky, zejména pak se sociálními službami ve Zlínském kraji.

Domnívám se, že je v oblasti sociálních služeb stále co posilovat a vylepšovat. Počet osob, které jsou odkázány na pomoc druhých nebo, se ocitnou v nepříznivé životní situaci se každým rokem zvyšuje, avšak kapacity služeb jsou v mnohých případech stále nedostačující. V současné době se objevují také nové potřeby, kterými jsou například služby pro osoby s Alzheimerovou chorobou. Sociální služby je tak třeba ustavičně podporovat a rozšiřovat. To se však neobejde bez státní pomoci, která je významným zdrojem příjmů veškerých NNO. Podle mého názoru v České republice stále ještě existuje rivalita mezi nestátními neziskovými institucemi a rozpočtovými a příspěvkovými organizacemi státu. Kdy jsou z hlediska zabezpečování veřejných služeb de facto svými konkurenty. Veřejná správa většinou upřednostňuje organizace, které sama zřídila a NNO pomalu, ale jistě ztrácejí důvěru ve veřejný sektor. Myslím si, že je třeba se více zaměřit na spolupráci mezi neziskovým sektorem a veřejnou správou a snažit se mezi nimi vybudovat pevné a stabilní partnerství.

V poslední kapitole mé diplomové práce jsem zpracovala projekt založení neziskového zařízení sociálních služeb Memory, o.s. ve Zlínském kraji. Smyslem tohoto projektu bylo poukázat na „jednoduchost“ založení neziskového zařízení. Nestátní neziskovou organizaci může založit opravdu kdokoli. Je však nesmírně důležité, aby zakladatelé disponovali potřebnými informacemi, odhodláním, jasnou vizí, realizovatelným plánem a poptávkou (klientelou). Nejen přípravné, ale také realizační fázi projektu je třeba věnovat dostatečnou pozornost. Doporučuji využít odborných služeb (např. právních či ekonomických) a ponechat si jisté finanční a časové rezervy. Poukazuji zde také na marketingový přístup a strategické plánování, které se v současné době začíná uplatňovat i v neziskovém sektoru.

Cílem mé diplomové práce bylo poskytnout čtenářům návod či inspiraci k vytvoření podobných projektů, proto jsem v závěru práce uvedla také náměty na další možné projekty neziskových zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Monografie:

- [1] DEBBASCH, CH., BOURDON, J. *Neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Victoria Publishing, 1995. 127 s. ISBN 80-85865-78-5.
- [2] FRIČ, P. *Aktivity a potřeby neziskových organizací v České republice : Výsledky kvantitativního sociologického šetření*. 1. vyd. Praha: Agentura neziskového sektoru, 1998. 61 s. ISBN 80-902633-0-5.
- [3] FRIČ, P. *Neziskové organizace a ovlivňování veřejné politiky : Rozhovory o neziskovém sektoru II*. 1. vyd. Praha: Agentura neziskového sektoru, 2000. 113 s. ISBN 80-902633-6-4.
- [4] HANNAGAN, T. J., NOVOTNÁ, J. *Marketing pro neziskový sektor*. 1. vyd. Praha: Management Press, 1996. 205 s. ISBN 80-85943-07-7.
- [5] HLOUŠEK, J. *Právní minimum pro pracovníky neziskových organizací (a nejen pro ně)*. 1. vyd. Hradec Králové: Občanské poradenské středisko, 2000. 72 s. ISBN 80-902749-2-7.
- [6] HUTAŘ, J. *Sociální služby a pomoc v hmotné nouzi*. 1. vyd. Praha: Národní rada osob se zdravotním postižením ČR, 2007. 137 s. ISBN 978-80-903640-4-2.
- [7] KREBS, V. a kol. *Sociální politika*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2005. 504 s. ISBN 80-7357-050-5.
- [8] MATOUŠEK, O. a kol. *Sociální služby : Legislativa, ekonomika, plánování, hodnocení*. 1. vyd. Praha: Portál, 2007. 183 s. ISBN 978-80-7367-310-9.
- [9] MATOUŠEK, O. a kol. *Základy sociální práce*. 2. vyd. Praha: Portál, 2007. 312 s. ISBN 978-80-7367-331-4.
- [10] PLAMÍNEK, J. a kol. *Řízení neziskových organizací : První český rádce pro pracovníky v občanských sdruženích, nadacích, obecně prospěšných společnostech, školách, církvích a zdravotních zařízeních*. 1. vyd. Praha: Nadace Lotos, 1996. 186 s.
- [11] PRŮŠA, L. *Ekonomie sociálních služeb*. 1. vyd. Praha: Aspi, 2003. 151 s. ISBN 80-86395-69-3.

- [12] *Rádce pro neziskové organizace : Sborník pracovních materiálů moderní školy pro neziskovky*. Olomouc: Epico, 2003. 212 s.
- [13] ŠEDIVÝ, M., MEDLÍKOVÁ, O. *Úspěšná nezisková organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 154 s. ISBN 978-80-247-2707-3.
- [14] ŠKARABELOVÁ, S. *Definice neziskového sektoru : Sborník příspěvků z internetové diskuse CVNS*. 1. vyd. Brno: CVNS, 2005. 52 s. ISBN 80-239-4057-0.

Internetové zdroje:

- [15] *Česká republika* [online]. [cit. 2009-12-11]. Neziskový sektor. Dostupný z WWW: <<http://www.czech.cz/cz/66483-neziskovy-sektor>>.
- [16] *České předsednictví Evropské unie: „Evropa angažovaných občanů – zdroje a udržitelnost“* [online]. 2009-05-04 [cit. 2009-12-27]. Závěry z konference. Dostupný z WWW: <<http://www.ngosustainability.eu/conclusionscz>>.
- [17] *Český statistický úřad* [online]. 2010-02-24 [cit. 2010-03-04]. Nezaměstnanost ve Zlínském kraji v roce 2009. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/nezamestnanost_ve_zlinskem_kraji_v_roce_2009>.
- [18] *Český statistický úřad* [online]. c2010 [cit. 2010-02-17]. Sociální služby podle typu – za ČR celkem v roce 2008. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/4E0024B03D/\\$File/32010414.pdf](http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/t/4E0024B03D/$File/32010414.pdf)>
- [19] *Český statistický úřad: ZLÍNSKÝ KRAJ* [online]. c2010 [cit. 2010-02-10]. Charakteristika kraje. Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/xz/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje>.
- [20] *Český statistický úřad: ZLÍNSKÝ KRAJ* [online]. 2009 [cit. 2010-02-11]. Statistická ročenka Zlínského kraje 2009. Dostupný z WWW: <[http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/80003CB2DB/\\$File/72101109.pdf](http://www.czso.cz/xz/edicniplan.nsf/t/80003CB2DB/$File/72101109.pdf)>.
- [21] HYÁNEK, V., ROSENMAYER, T. *Ekonomické výsledky neziskových organizací v ČR* [online]. 2004 [cit. 2009-12-11]. Dostupný z WWW: <[http://www.e-cvns.cz/soubory/CVNS - autorska_studie.pdf](http://www.e-cvns.cz/soubory/CVNS_-_autorska_studie.pdf)>.

- [22] *Institut komunitního rozvoje* [online]. c2010 [cit. 2010-01-16]. Neziskové organizace. Dostupný z WWW: <http://www.ikor.cz/neziskove_org.php?ot=2>.
- [23] *Neziskovy.cz* [online]. c2008 [cit. 2009-12-27]. O neziskových organizacích. Dostupný z WWW: <<http://neziskovky.cz/cz/fakta/neziskovy-sektor-v-cr/co-to-je-neziskovy-sektor/>>.
- [24] *Ordinace.cz* [online]. c2010 [cit. 2010-02-23]. Alzheimerova choroba. Dostupný z WWW: <<http://www.ordinace.cz/clanek/alzheimerova-choroba/>>.
- [25] *Přehled základních typů nestátních neziskových organizací v ČR.* [online]. 2006 [cit. 2010-01-17]. Dostupný z WWW: <http://neziskovky.cz/dataPublic/attachments/8f3c1565ac59b57dfae4f9a797c6ac8e/prehled_typu_NNO.pdf>.
- [26] *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2007* [online]. 2009-02-12 [cit. 2010-03-15]. Dostupný z WWW: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/publikace/rozbor_2007_pro_web.pdf>.
- [27] *Rozbor financování nestátních neziskových organizací z veřejných rozpočtů v roce 2008* [online]. 2010-03-12 [cit. 2010-03-15]. Dostupný z WWW: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/publikace/rozbor_2008.pdf>.
- [28] *Sociální revue : Sociální práce a společenské otázky* [online]. 2006-04-18 [cit. 2010-01-09]. Sociální služby. Dostupné z WWW: <<http://socialnirevue.cz/item/socialni-sluzby>>.
- [29] VAJDOVÁ, T. *Zpráva o neziskovém sektoru v České republice* [online]. 2005 [cit. 2009-12-11]. Dostupný z WWW: <http://www.vlada.cz/assets/ppov/rnno/publikace/zprava_o_neziskovem_sektoru.pdf>.
- [30] *Zlínský kraj.net : Regionální informační portál* [online]. [cit. 2010-01-15]. Dostupný z WWW: <<http://www.zlinskykraj.net/cleneni.php>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

aj.	a jiný, a jinak
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
CVNS	Centrum pro výzkum neziskového sektoru
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
HPP	Hlavní pracovní poměr
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ISPV	Informační systém o průměrném výděлку
IZS	Integrovaný záchranný systém
KM	Kroměříž
MV	Ministerstvo vnitra
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
např.	například
NNO	Nestátní nezisková organizace
o.p.s.	Obecně prospěšná společnost
o.s.	Občanské sdružení
RVNNO	Rada vlády pro nestátní neziskové organizace
Sb.	Sbírky
SR	Státní rozpočet
s.r.o.	Společnost s ručením omezeným

tj.	tj.
tzn.	to znamená
tzv.	takzvaný
UH	Uherské Hradiště
UNESCO	United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (Organizace Spojených národů pro výchovu, vědu a kulturu)
vč.	včetně
viz	videre licet (lze vidět)
VPP	Vedlejší pracovní poměr
VS	Vsetín
ZL	Zlín
ZLK	Zlínský kraj

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek. 1. Mapa okresů Zlínského kraje a jeho pozice v ČR [29]	32
Obrázek. 2. Graf míry nezaměstnanosti ČR a Zlínského kraje [17]	35

SEZNAM TABULEK

Tabulka. 1. Počet obyvatel ve Zlínském kraji dle věku [20]	33
Tabulka. 2. Vybrané makroekonomické ukazatele Zlínského kraje [20]	35
Tabulka. 3. Počet zaměstnaných ve Zlínském kraji podle odvětví OKEČ (v tis. osob) [20]	36
Tabulka. 4. Vybrané ukazatele zdravotnictví ve Zlínském kraji [20].....	37
Tabulka. 5. Vývoj dotací poskytnutých NNO z veřejných rozpočtů v letech 2007 – 2008.....	41
Tabulka. 6. Poskytnuté dotace ze státního rozpočtu NNO působícím ve Zlínském kraji v letech 2007 – 2008 (v tis. Kč) [26], [27].....	43
Tabulka. 7. Poskytnuté dotace z rozpočtu Zlínského kraje NNO v letech 2007 - 2008 (v tis. Kč) [26], [27]	44
Tabulka. 8. Poskytnuté dotace z rozpočtů obcí Zlínského kraje NNO v letech 2007 – 2008 (v tis. Kč) [26], [27]	45
Tabulka. 9. Počet sociálních služeb ve Zlínském kraji v roce 2008 [18]	47
Tabulka. 10. Financování nestátních neziskových zařízení sociálních služeb ve Zlínském kraji z veřejných rozpočtů v letech 2007 – 2008 (v tis. Kč) [26], [27]	48
Tabulka. 11. Provozní doba neziskového zařízení Memory, o.s.	70
Tabulka. 12. Měsíční náklady organizace Memory, o.s.....	74
Tabulka. 13. Náklady na sociální službu v červenci 2010.....	75
Tabulka. 14. Modelová struktura financování sociálních služeb pro seniory ve Zlínském kraji (v %).....	76
Tabulka. 15. Financování sociálních služeb organizace Memory, o.s. v roce 2010 (1.7 – 12.12)	77
Tabulka. 16. Harmonogram realizace projektu založení organizace Memory, o.s.....	78